

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

DIŞİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

5'inci Toplantı

1 Mart 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında cereyan eden duruma, Senegal'da kalp krizi geçirerek şehit olan Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesi Başkanlığı Özel Harekât Şube Müdürü Hayrettin Eren için Emniyet teşkilatına başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098)

*2.-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti
Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun
Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883)*

IV.- AÇIKLAMALAR

*1.- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren'in,
sunumunu başka bir vakitte yapabileceğine ilişkin açıklaması*

DIŞIŞLERİ KOMİSYONU

5'inci Toplantı

1 Mart 2022 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Dışışleri Komisyonu 15.11'de açıldı.

Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında cereyan eden duruma, Senegal'da kalp krizi geçirerek şehit olan Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesi Başkanlığı Özel Harekât Şube Müdürü Hayrettin Eren için Emniyet teşkilatına başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine,

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin açıklama yaptı.

Komisyonun 17/2/2022 tarihli 4'üncü Toplantısında görüşmelerine başlanan ve Emniyet Genel Müdürlüğünden temsilci gelmediğı için görüşmeleri ertelenen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliğı Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098),

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliğı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883),

Görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren, sunumunu başka bir vakitte yapabileceğine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 17.38'de toplantıya son verildi.

01 Mart 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.11

BAŞKAN: Akif Çağatay KILIÇ (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet Berat ÇONKAR (İstanbul)

SÖZCÜ: Sena Nur ÇELİK (Antalya)

KÂTİP: Ceyda BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Toplantı yeter sayımız vardır. (*)

Dışişleri Komisyonunun 27’nci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılıının Beşinci Toplantısını açıyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç’ın, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında cereyan eden duruma, Senegal’da kalp krizi geçirerek şehit olan Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesi Başkanlığı Özel Harekât Şube Müdürü Hayrettin Eren için Emniyet teşkilatına başsağlığı dilediğine ve Komisyonun bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Çok değerli milletvekillerimiz ve basın mensupları, gündeme geçmeden önce bir iki cümleyi dile getirmek istiyorum. Öncelikle, bölgesel ve uluslararası barışı tehdit eden, Rusya Federasyonu ve Ukrayna arasında cereyan eden şu andaki durumla ilgili olarak Rusya’nın ortaya koymuş olduğu saldırgan tavrı ve asker harekâtını kabul edilemez bulduğumuzu bir kere dile getirmek istiyorum. Hayatını kaybeden sivil vatandaşların, tüm ölen insanların ailelerine başsağlığı diliyorum. Tabii, Türkiye olarak, nerede olursa olsun, kim tarafından olursa olsun insan hayatına mal olan bu tip girişimlerin karşısında olduğumuzu her zaman dile getirdik, dile getirmeye devam edeceğiz. Bugün de Dışişleri Komisyonu olarak toplanmamızdan dolayı öncelikle bunu dile getirmek istedim.

Ayrıca, bugün görüşeceğimiz 2 uluslararası anlaşmadan 1’incisinin Emniyet teşkilatımızla ilgili olduğunu hatırlatıyorum. Cumhurbaşkanlığı Koruma Dairesi Başkanlığı Özel Harekât Şube Müdürü Hayrettin Eren 23 Şubat 2022 tarihinde Senegal’de görevi başında kalp krizi geçirerek şehit olmuştur; bu vesileyle tüm Emniyet teşkilatımıza, milletimize başsağlığı diliyorum.

Şimdi, gündemimize geçiyoruz.

Bugün 2 uluslararası anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz. Gündemimizdeki uluslararası anlaşmaların görüşülmesini müteakiben Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Sayın Abdullah Eren, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla yürüttüğü faaliyetler hakkında Komisyonumuzu bilgilendirecektir.

Gündemimizin ilk sırasında, ülkemiz ile Katar arasında imzalanan Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokol yer almaktadır.

Gündemimizin 2’nci sırasına ülkemiz ile Togo arasında imzalanmış olan ticari ve ekonomik iş birliğine dair anlaşmayı görüşmeyi planlıyoruz.

(*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Şimdi, değerli basın mensuplarımıza teşekkür ediyoruz. Covid dönemindeki aldığımız önlemler ve kararımız doğrultusunda -tekrar hatırlatıyorum sadece- mümkün olan az sayıdaki danışman ve diğer görevli arkadaşlarımızla toplantımıza devam edeceğiz.

Şimdi gündemimizin 1'inci maddesine geçiyoruz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4098) (**)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – (2/4098) esas numaralı Kanun Teklifi 11 Ocak 2022 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 18 Ocak 2022 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir. Bugün bu anlaşmayı görüşmemiz esnasında bizlere bilgi sunmak ve açıklamalarını yapmak üzere Dışişleri Bakan Yardımcımız Sayın Sedat Önal Bey, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Erhan Gülveren Bey ve Ticaret Bakanlığı Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği Genel Müdür Vekili Atilla Bastırmacı Bey burada, bizimle.

Bu arada, biliyorsunuz, normalde Yavuz Selim Bey katılacaktı fakat şu anda Bakanlıkta devam eden yoğun çalışma temposu dolayısıyla bugün Sedat Önal Beyefendi'yle bir aradayız.

Sedat Bey, bu noktada sözü öncelikle size vermek istiyorum.

Buyurun.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri; biz de heyetimiz olarak ilgili bakanlıklardan temsilciler ve Bakanlığımızın mensupları olarak kıymetli heyetinizle bir araya gelmekten büyük bir memnuniyet, onur duyuyoruz; öncelikle bunu ifade etmek isterim.

Bugünkü gündemimizde yer alan ilk maddeyle ilgili olarak sanıyorum daha önceki oturumda görüşmeler yapılmış, belli ölçüde ele alınmış fakat ben en azından ana hatlarını tekrar dikkatinize sunmak istiyorum. Daha sonra Emniyet Genel Müdür Yardımcımızdan da tamamlayıcı, ilave hususları sunmasını rica edeceğim.

Öncelikle, bugünkü gündemimizdeki madde Katar'la Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokol. Bu esas itibarıyla, 2022 Dünya Futbol Şampiyonası bu yıl 21 Kasım-18 Aralık tarihlerinde Katar'da düzenlenecek, bu organizasyon sırasında Katar'a personel, araç ve ekipman konusunda destek olunmasını içeriyor. Protokole baktığımız zaman esasen iki ana unsur var. Bunlardan bir tanesi görevlendirilecek personelin tespit edilmesi; bunların kategorisi, sayısı. Öyle baktığımızda, 3 bin Çevik Kuvvet veya takviye hazır kuvvet görevlendirilmesi öngörülüyor. Özel Harekât polisi, bomba uzmanı gibi personelle birlikte hesaplandığında toplam 3.251 Emniyet Genel Müdürlüğü personelimizin Katar'da geçici olarak görevlendirilmesi planlanıyor. Bu protokolün ikinci önemli unsuru ise personelimizin görevlerinin icrasında sağlanacak imkânlar ve buna ilişkin diğer hususların tespit edilmesi. Böyle baktığımızda, geçici görevlendirilecek personelimizin uluslararası ulaşım, iâşe ve ibate, ekipman ve teçhizatının nakliyesine ilişkin tüm giderlerinin karşılanmasının Katar tarafından üstlenilmesi öngörülüyor.

Diğer taraftan, burada görevlendirilecek personelin sağlık ihtiyaçları, sağlık sigortaları gibi hususların da Katar tarafından karşılanması söz konusu. Genel olarak baktığımızda, protokolün uygulanmasında bizim açımızdan devlet bütçesine ilave yük getirecek herhangi bir harcama (**)(2/4098) esas numaralı Kanun Teklifi Komisyonun 17/2/2022 tarihli 4'üncü Toplantı tutanağına eklidir.

yapılmasının söz konusu olmayacağını söyleyebiliriz. Tabii, bu, Katar’la ilişkilerimizin, genel ilişkilerimizin içine oturuyor; tabii bu özel bir anlaşma. Böyle bir sorumluluğu üstlenirken protokolle sağladığımız personelimizin ihtiyaçlarının, hukukunun veya statüsünün korunmasına ilave olarak bizim burada taahhüt ettiğimiz şey, tabii, Katar’la olan çok özel ilişkilerimiz çerçevesinde ve bizden özellikle, güvenlik alanındaki birikimimiz bağlamında bir katkı, bir katma değer beklentisi içindeler. Genel siyasi, ekonomik ilişkilerimizle de uygun şekilde biz bunu taahhüt ediyoruz. Yani buradaki esas mesele, bu genel çerçeve içinde görülmeli ve değerlendirilmeli. Bu hususu da vurguladıktan sonra ilave konular için sözü Emniyet Genel Müdür Yardımcımız Sayın Erhan Gülveren’e vermek istiyorum.

Çok teşekkürler.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Erhan Bey, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkanım, çok değerli üyelerimiz; bu kutsal çatı altında sizlerle birlikte olmaktan onur duyduğumu belirtiyor, teşkilatım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önceki toplantıda yaşanan ve iletişimden kaynaklanan sorundan dolayı da affınızı diliyor, bugün tüm yetkin arkadaşlarımızla beraber gerek açıklama gerek bilgilendirme gerek de sorularınızı cevaplamak üzere burada bulunduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyorum.

Sayın Başkanım, değerli üyelerimiz; ülkemiz ile Katar arasında 31/10/2019 tarihinde imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubu” yüce Meclisimizce görüşülüp onaylandıktan sonra 9/12/2021 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak iç hukuk onayı süreci tamamlanmıştır. Uluslararası bir anlaşma niteliğinde olan söz konusu niyet mektubu çerçevesinde Katar makamları tarafından da 2022 yılında Katar’da gerçekleştirilecek FIFA Dünya Kupası kapsamında Emniyet Genel Müdürlüğümüzden iş birliği talebinde bulunulmuştur. Bu kapsamda, bugün burada yüce Meclisimizin onayıyla yürürlüğe girmiş bir metnin uygulama protokolünü görüşmek için toplanmış bulunuyoruz. Söz konusu uygulama protokolü çerçevesinde Katar’da geçici görevlendirilmesi planlanan personel sayımız Sayın Bakanımın da belirttiği gibi 3.251 olup teşkilatımızdaki 333 binden fazla olan personel sayısı ile böyle bir görevlendirmenin ülkemiz açısından herhangi bir zafiyet doğurmasının söz konusu olmadığını da bir kez daha belirtmek istiyorum. Katar’da gerçekleştirilecek FIFA Dünya Kupası kapsamında iş birliği talebinde bulunulmasının Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatının bilgi ve tecrübesine duyulan güven ve gösterilen saygının bir tezahürü olarak değerlendiriyoruz. Bunun yanında, bu görevlendirmenin, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün dünya sahnesinde bir bilgi birikimi ve tecrübesini gösterme açısından faydalı olacağını değerlendiriyoruz. Katar’da geçici görevlendirilecek Emniyet Genel Müdürlüğü personelimizin karşılaşılabileceği veya ihtiyaç duyabileceği her türlü husus dikkatli bir şekilde incelenmekte, Katarlı yetkililerce gerek Bakanlığımızın gerek Genel Müdürlüğümüzün yetkilileri tarafından sürekli istişare hâlinde bulunulmakta ve oradaki görevin en iyi şekilde yerine getirilmesi konusunda çalışmalarımız hâlen devam etmektedir.

Arz ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz almak isteyen veya soru sormak isteyen Komisyon üyelerimiz varsa sırasıyla onlara söz vereceğim.

Yunus Bey, buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii, öncelikle şahsınıza da teşekkür etmek isterim. Geçen toplantımızda bir hususu gündeme getirmiştım, Emniyet Genel Müdürlüğünden ilgili bürokratların bulunmadığını, bu şartlarda müzakerenin doğru olmayacağını; siz de anlayış gösterdiniz, teşekkür ederek başlamak isterim.

Yine, sizin de belirttiğiniz, şehidimiz Hayrettin Eren’e rahmet, ailesine ve polis teşkilatımıza da sabır diliyorum.

Teşekkür ederim tabii, hem Sedat Bey’e hem Erhan Bey’e açıklamalarından dolayı ancak bence çok temel bir problemimiz var bu meselede. Buraya gelmeden önce emniyet teşkilatları nasıl çalışırlar yani belli bir bölgede güvenli bir ortamın oluşturulabilmesi için hangi koşullar gereklidir falan, bunların üzerine çalıştım. Tabii, Türkiye’de polis teşkilatının tarihi üzerine de birçok araştırma var, nasıl bir tarihsel gelişim gösterdiği, nasıl bir evrim geçirdiğiyle ilgili de çalışmalar, araştırmalar var. Bunların içinde bir gazeteci kitabı olarak Cüneyt Özdemir’in Emniyet İstihbarat Teşkilatının tarihini anlattığı “Önemli İşler Dairesi” başlıklı bir kitabı hatırlatmak istiyorum. Bunu, şunun için yapıyorum: Orada “Emniyet nasıl çalışır, bir bölgede emniyet nasıl oluşturulur?”la ilgili çok veriyle karşılaşıyorsunuz aslında. Yani bir bölgede polis memurlarının olması, onların teçhizatlı olması başlı başına emniyet sağlayıcı bir şey değil, emniyet çok önemli bir mesele ve bir bütün. En başta da tabii, bilgi alınması geliyor. Yani Emniyet teşkilatının tabii ki belli teşkilatlanması var ama birtakım bilgi kaynakları da var. Tabii, günümüzde birtakım başka çok yeni teknik imkânlar da var, bunları da eklemek gerekli. Tabii, değerli müdürümüz bu konularda uzman bir bürokrat olarak açıklama yapacaktır ama bu anlaşma metninde ve bizden talep edilenler düşünüldüğünde çok yanlış bir iş yapıyoruz değerli Komisyon üyeleri. Böyle bir anlaşmanın kabul edilmesi ve Türkiye’den polis teşkilatımızın mensuplarının, Emniyet görevlilerimizin hiç bilmedikleri bir sahada, dil bariyeri olan bir memlekette, bilgi kaynaklarının olmadığı, o bölgedeki güvenlik sorunları hakkında gerçekten bilgilerinin olmadığı ve terör tehditlerinin olduğu, IŞİD’in birtakım terör girişimlerinde bulunabileceğine ilişkin tehditlerinin olduğu bir ortamda ve tekrar ifade etmek istiyorum, Emniyet teşkilatımızın hiç daha önce çalışmadığı, bilgi kaynaklarının olmadığı bir ortamda bu şekilde, 3 binden fazla, 3.251 görevlimizin gönderilmesi çok yanlıştır. Komisyonumuzun bunu kabul etmemesini ben umuyorum, diliyorum, böyle bir vebalin altına girmememiz gerekir diye düşünüyorum. Tabii ki biz bir dost, kardeş ülke için birçok iş birliği alanları geliştirebiliriz, buna kimsenin itirazı olmayacaktır, Türkiye’nin birtakım teknolojik imkânları bu konuda kullanılabilir. Yine, basında benim izleyebildiğim kadarıyla, bazı ülkelerin de özellikle görüntüleme teknolojileri bakımından yardımlarının olacağı da anlaşılıyor. Ama bizim değerli bir teşkilatımız polis teşkilatı ve canlılardan bahsediyoruz, bizim insanlarımızdan bahsediyoruz. Yani böylesine bilinmeyen bir sahada polislerimizin görev yapması çok ciddi mahzurlar içeriyor ve bu gerçekten izaha muhtaç. Dünya Kupası organizasyonunun kaçınıcı yapıyor, bilmiyorum ama Türk polis teşkilatının bu şekilde binlerce mensubuyla katıldığı acaba kaç turnuva var, ben merak ediyorum, bununla ilgili de bir açıklama olursa memnun olurum.

Tabii ki grup sözcümüz Ünal Bey daha kapsamlı açıklamalar yapacaktır partimiz adına ama bu değerlendirmeler ışığında, çok mahzurlu bir karar almak üzere olduğumuzu yani burada parti mensubiyetinin önüne geçen bir değerlendirme zorunluluğu olduğunu, hepimizin yarın öbür gün, Allah vermesin ama bir kötü manzara karşısında vebal altında kalacağımızı belirtmek istiyorum.

Son olarak da Sayın Önal buradayken bir konu hakkında, bundan bağımsız olarak bilgi almak isterim. Sayın Önal, geçtiğimiz günlerde birçok basın kuruluşunda haber olarak yer alan bir konu, Ukrayna’daki krizin arkasından, 24 Şubat tarihinde bir güvenlik zirvesinin toplandığıydı. Orada dikkat çekici bir husus var Sayın Bakan Yardımcısı, sormak istiyorum size: Toplantının katılımcıları arasında tabii, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanı, ilgili Bakanlığın isimleri

vardı, Sayın Dışişleri Bakanı rahatsız olduğu için -ona da geçmiş olsun diyorum tekrar- bulunmadı ve Bakanlığınız mensuplarından da Bakan Yardımcıları ya da başka görevliler arasında da katılanların isimleri basında yoktu. Bunu şöyle mi anlamalıyız: Güvenlik zirvesine Dışişleri Bakanlığımızdan kimse katılmadan mı Ukrayna krizi görüşüldü? Bunu yanıtlayabilerseniz ayrıca bundan da çok memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Ünal Bey, buyurun.

AHMET ÜNAL ÇEVİKÖZ (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, sizin açılış sırasında bahsetmiş olduğunuz Ukrayna'daki gerginlikle ilgili olarak, biz de durumu çok ciddi bir endişeyle izliyoruz ve Rusya'nın yapmış olduğu bu uluslararası hukuku ihlal ve kuvvet kullanarak komşu bir ülkenin sınırlarını bu şekilde ihlal etmesini ve toprak bütünlüğünü ortadan kaldırmasını kınadığımızı özellikle burada vurgulamak istiyorum.

Ayrıca Emniyet teşkilatımızın kaybı, şehit Hayrettin Eren'e rahmet diliyor, teşkilata da başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Çok teşekkür ederim, geçen sefer de bu konu gündemimizdeydi ve Sayın Emniyet Genel Müdür Yardımcısının açıkladığı gibi, bir iletişim kazası nedeniyle onu gündemimizden o gün çıkarmak zorunda kaldık. Bugün gündemimizde olması aslında bizim bu anlaşmayla ilgili tutumumuzda bir değişiklik olduğu anlamına gelmiyor. Daha evvelki toplantıda da zaten bu konudaki görüşlerimizi çok net olarak dile getirmiştik.

Hem Sayın Bakan Yardımcısı hem Sayın Emniyet Genel Müdür Yardımcısı anlaşmayla ilgili olarak önemli gördükleri birtakım hususları açıkladılar. Söyledikleri değil de söylemedikleri şey tabii, bizim esas takıldığımız konu. Hiç kimse, mesela, 4'üncü maddenin (13)'üncü bendinde yer alan Türk polisinin Katar makamlarından emir ve direktif alacağı anlamı çıkan ifadeye değinmedi. Bizim için, bu, aslında kabul edilmesi mümkün olmayan bir boyutudur bu anlaşmanın. Biz açıkçası Emniyet teşkilatımızın mensuplarının ve Türk polisinin adeta bir özel şirket elemanı gibi bir muamele göreceği anlayışı içindeyiz, bunu da asla kabul edemeyiz.

Tabii ki böyle bir görev sırasında herhangi bir hukuk uyuşmazlığı çıktığı zaman uygulanacak olan hukuk anlayışı da ayrıca tartışmalı, çünkü deniyor ki: "Herhangi bir şekilde Katar devletinin yürürlükteki yasalarına, diğer düzenlemelerine ve yargı yetkisine tabii olacaklardır görev yapan Türk Polisi ve Emniyet teşkilatı mensuplarımız, Katar devletinin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Türkiye Cumhuriyeti'nin mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hâllerde her 2 devletin mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanacaktır." Şimdi, biz acaba aynı medeni hukuk anlayışına ve aynı ceza hukuku anlayışına sahip miyiz Katarla? Bir kere bunu da sorgulamak lazım. Yani acaba Katar'da şeriat hukuku mu uygulanıyor ve herhangi bir suç hâlinde o hukuk müeyyidesi bizim hukukumuzda ne şekilde bir benzerlik oluşturacak da bir cezalandırmayla yürürlüğe konulacak? Bunların hepsi aslında 3.151 personelimizin bir şekilde Katar'da ne kadar büyük bir tehlikeyi göze alarak görev yapmak üzere gönderildiğini gösteriyor.

Biz bu anlaşmaya kesinlikle karşıyız, buna olumsuz oy kullanacağımızı zaten şimdiden deklare ediyoruz, hem Komisyonunda hem de Genel Kurulda. Ancak, özellikle dile getirdiğimiz bu hususların da mutlaka dikkate alınmasını da önemli görüyoruz. Çünkü protokolün 4'üncü maddesinde Türk personelin ne zaman gönderileceği belirtilmiş ama görevinin ne zaman sona ereceği belirtilmemiş. Yani, dünya kupası bittikten sonra bu personel ne kadar müddetle daha orada kalmaya devam edecek?

Ayrıca, bir büyük organizasyonda görev yapmak üzere giden personel, dünya kupasından sonra başka benzer nitelikli görevlendirmelerle de karşılaşabilir mi? Hani, biraz evvel zaten Sayın Emre'nin dile getirdiği, özellikle bütün dünya çapında uluslararası terörün neredeyse kol gezdiği ve bu dünya kupası organizasyonunun da çok büyük bir olasılıkla ciddi bir uluslararası terör tehdidi altında geçeceği, hele şu sırada çok yakınımızda da başlamış olan bir askerî çatışmanın yatışmak yerine giderek tırmanma ihtimalinin olduğu bir dönemde, biz, Emniyet teşkilatı mensuplarımızın ne kadar uzak olursa olsun çatışma bölgelerine ve ne kadar 2 ülke arasında dostluk ilişkisi olduğu dile getirilirse getirilsin bunun doğru olmadığı kanaatindeyiz; bunun kuvvetle altını çizerek tekrar dile getiriyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ - Teşekkür ederim Ünal Bey.

Aydın Bey, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Komisyon üyelerini, kamu kurumlarının, Dışişleri Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının ve TİKA'nın değerli temsilcilerini saygıyla selamlıyorum ve takdimleri için de teşekkür ediyorum Sayın Önal'a ve Sayın Gülveren'e.

Ukrayna krizinden bahsettiniz, Ukrayna'daki savaştan söz ettiğiniz Sayın Başkan. Evet, yani bu Ukrayna meselesi Türkiye için çok vahim bir gelişme, herkes bunu biliyor. Rusya'nın saldırganlığı uluslararası hukukun ihlalinin ötesinde, adeta uluslararası hukukun ve birçok insani değerlerin tamamen çiğnenmesi anlamına gelmektedir. Aynı zamanda, ortada bir insani hukuk sorunu vardır, buna değinmeden edemedim.

Emniyet teşkilatımızın değerli mensubunun Senegal'de şehit olmasına hepimiz çok üzüldük. Ona Allah'tan rahmet, ailesine sabır diliyorum; keza Emniyet teşkilatımıza “Başınız sağ olsun.” diyorum.

Biz, bu protokole öncülük yapan metnin Genel Kurulda görüşülmesi sırasında, metnin kendisinin belirsiz, çerçevesinin muğlak, yaratacağı risklerin öngörülemez ve bu iş birliğinin ulusal menfaatlerimiz açısından gereksiz olduğu kanaatimizi ifade etmiştik. Bütün bu gerekçelerle de Katar'la yapılması teklif edilen iş birliğine onay vermeyeceğimizi belirtmiştik. Bu tutumumuzu pekiştirmiş olarak sürdürüyoruz. Protokoldeki birtakım eksiklikleri veya hataları hiç ele almıyorum, ifade etmiyorum, Komisyon da Genel Kurulda da “ret” oyu kullanacağımızı ifade ediyorum; ayrıca yazılı çekincemizi de sunacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Çakırözer.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Bakanlıklarımızın değerli temsilcileri, varsa gazeteci arkadaşlarımız; Komisyonumuza hoş geldiniz.

Öncelikle teşekkür ediyoruz, önceki hafta İçişleri Bakanlığımızın temsilcileri olmadığından bekletmiştik. Sizin teknik sebeplerden olmayan varlığınız şimdi burada olduğunuz için tabii daha anlamlı hâle geldi bu görüşmeler. Orada ifade ettiğimiz bazı hususlar vardı, hem partimizden hem diğer partilerden değerli milletvekilleri ifade ettiler. Biz de özellikle Emniyet Genel Müdürlüğünün yetkilileri burada olduğu için... Dünya kupasına yönelik tehdit değerlendirmesi -istihbarat olsun, müttefiklerimizle ya da diğer bölge ülkeleriyle yapılan çalışmalar sonrasında- güvenlik riski ne aşamadır? Doğrusu, biz tabii ki Sayın Emniyet Genel Müdür Yardımcısının söylediği hedefleri önemsiyoruz hem kendi polisimizin yurt dışında kazanacağı deneyim bağlamında hem de yine polisimizin bilgi ve tecrübesine

başka ülkelerin güvenmesini önemsiyoruz, kıymetli buluyoruz ve destekliyoruz da. Ancak böylesine büyük bir organizasyonun güvenliğinin tamamen sanırım 3.200 polis ve yine özel yetiştirilmiş köpekler vasıtasıyla sağlanacak olması konusunda doğal olarak riskleri merak ediyoruz. Bu tür organizasyonlar, bildiğiniz gibi, nerede yapılırsa yapılsın, Katar'da da yapılsa, Türkiye'de de yapılsa, Almanya'da da yapılsa büyük güvenlik risklerini içinde barındırır. Geçmişte, hepimizin, tüm dünyanın acıyla hatırladığı terör eylemlerinin olduğu bu tür organizasyonlar vardır. O yüzden, burada bir şey olmaz gibi bir rahatlık içinde olmadığınızda, sizlerin bu görevinizi yaparken böyle düşünmediğinize inanıyorum, güveniyorum. Ancak niyet mektubunda olduğu gibi, biz, burada da yine, detayları belirleyen bu protokolde de bazı hususları dikkatinize getirmek, sorularımıza yanıt istemek durumundayız.

Bunlardan birincisi, Türkiye Cumhuriyeti başka bir ülkede, başka bir organizasyona, böyle büyük bir şekilde, böyle bir anlaşmayla gitti mi? Hani, benim kendi hafızamda yok, daha dar kapsamlı organizasyonlar, ikili mutabakatlarla yapılan karşılıklı maç vesaire güvenliği sağlama, belki olabilir hatırladığımız ama böyle bir şey yok. Bunun istisnaları, biliyorsunuz, tezkereyle asker, polis gönderilmesidir, onun dışında öyle bir niyet beyanı veya protokolle bu pek mümkün olamıyor. Özellikle Katar'ın -tabii ki biz ilişkilerimizin biz iyi olmasını isteriz ama- bulunduğu bölge ve şu andaki dünyanın konjonktürü bağlamında Katar önemli riskler içeren bir ülke. Saymak gerekirse: Öncelikle, bölgemizde son ana kadar -Dışişleri Bakan Yardımcımız belki daha iyi bilir, desteği ne zaman bitti, bitmedi mi ama- rejim değiştirme çabalarını destekleyen en önemli ülkelerden biridir Müslüman Kardeşler'e verdiği destekle. O yüzden de doğal olarak çok fazla rakibi, düşmanı ya da onu tehdit gören ülke olabilir. Ayrıca, Afganistan'da yaşananlar sonrasında şu anda Taliban'ın dünyadaki hamisi konumundaki 2 ülkeden biridir Katar ve Afganistan'ın giderek teröre yöneldiği, terörle mücadelenin sıfır olduğu ve tekrar DEAŞ'ın, El Kaide'nin, aklınıza gelecek her türlü terör örgütünün yeniden yeşerdiği bir ortamda, oradaki yönetimin ve bizlerin de tahminim burada bulunan hepimizin -parti ayrımı gözetmeksizin- rahatsız olduğu uygulamaları hayata geçiren Taliban yönetiminin hamisi konumundadır. Bu da ayrı bir tehdit yani bu organizasyonun risk içermesi bağlamında dikkate alınması gereken bir konudur ve bunun ötesindeki risk değerlendirmesini bizimle paylaşsanız tabii ki sevinirim.

Burada, tabii, önümüzdeki protokole bir baktığımızda mali hususlar yani her şey çok -İngilizce kelimeyle- "proper" çok düzenli, düzgün bir şekilde hallolmuş, her şey Katarlıların bir şekilde üstlenmesiyle çözülmüş gözüküyor yani bir nevi... Geçen toplantıda Büyükelçi Erozan söylemişti, yanılmıyorsan "Hizmet alım akdi gibi." demişti. Tabii, biz -sağ olsunlar, onlar sayesinde huzur içinde başımızı yastığa koyuyoruz- kendi ülkemizin güvenliği için görev yapan polisimizi önemsiyoruz. Orada bir risk almasını istemiyoruz, bir polisimizin dahi saçının teline zarar gelmesini, sadece polisimizin değil, aynı zamanda özel yetiştirilmiş köpeklerin de zarar görmesini istemeyiz. Böylesine bir organizasyonda bu bir zorunluluk mudur? Merak ediyoruz.

Ayrıca, dediğim gibi az önce, maddi yükümlülükler konusunda Türkiye Cumhuriyeti kendini tamamen güvence altına alırken, bence hukuki yükümlülükler konusunda önemli boşluklar vardır, muğlaklıklar vardır; bu konuda da Sayın Bakan Yardımcımızdan bilgi talep edeceğim, bu tür asker, polis gönderme hususlarında. Giden emniyet, güvenlik, askerî güçlerimiz gittikleri ülkenin tamamıyla hukukuna tabi midir? Diyebilirsiniz ki: "Burada bir cümlecik var: 'İki ülkenin birbirinde olmayan cezaları olursa farklı bir ceza türü...' diye bir madde var." Bu, çok soyuttur ve oraya gidecek olan 3.200 polisimizi hukuki güvence altına almaktan uzaktır. Şunu söylemeye çalışıyorum: Gidecek olan emniyet personeli Katar ülkesinde bulundukları sürece Katar devletinin yasalarına ve yargı yetkisine tabi olacaktır. Bunun bir istisnası var "Katar devletinin yargı yetkisinin uygulandığı ve hüküm içeriğinin Türkiye Cumhuriyeti mevzuatında bulunmayan bir cezayı öngördüğü hallerde iki devletin mevzuatında yer alan ceza türü uygulanacaktır." Şimdi, bunlar çok muğlak. "Ceza türü" ne demek? Ceza türü hapis

mi, el kesme mi, kafa kesme mi? Bizde yok ama onlarda var mı bilemiyorum ama bu yetmez. Bu, bir boşluk yaratır. O yüzden ben, bunun bu hâliyle, oraya gidecek olan bizim emniyet güçlerimize hukuki güvence sağlamayacağını düşünüyorum ama yine de siz buna benzer yüzlerce anlaşma imzaladınız, yürürlüğe soktunuz, burada değerli büyükelçilerimiz de var, haddimi de aşmak istemem. Hep böyle mi olmuştur, bunun istisnaları yok mudur, daha güçlü bir güvence alınamaz mıydı? Bunları sormak istiyorum.

Yine, Meclisten geçerken de sorduk ama yanıt alamamıştık, burada size bir kere daha sormak isterim, hem Sayın Bakan Yardımcısına hem Emniyet Genel Müdür Yardımcımıza: Neden niyet mektubu beş yıllık çıktı? Bu kupa ne kadar sürecek? Bir ay değil mi? Normalde bir ay sürüyor. Neden niyet mektubunuzda Meclisten beş yıllık bir izin aldınız siz? Biz merak ediyoruz, o gün sordu arkadaşlarımız, somut bir yanıt alamadık. Yani bunun aynı zamanda şuna dönüşmesini -tabii ki, sizlerin aklından geçmez, geçmesin de temenni de etmeyiz- yani beş yıllığına 3.200 polisin Katar'da güvenliği sağlaması gibi bir şeyi, ben, Türkiye Cumhuriyeti'nin Dışişleri Bakanlığının, İçişleri Bakanlığının, Emniyet Genel Müdürlüğünün düşünmeyeceğini, aklından geçmeyeceğini düşünüyorum en azından. Böyle bir şeyle de karşımıza gelmezler diye düşünüyorum, geliyorlarsa vahim bir hata olur diye düşünüyorum. O yüzden bu konunun da bize izah edilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Yine, Sayın Çeviköz ifade etti “Acaba bir çeviri hatası mı, yoksa yanlış yorum mu?” diye. Katar makamlarının emri sonrasında gibi bir emir alır bir vaziyette. O yüzden hukuki güvencesi ne olacak? Neden Katar bunu kendi polisiyle yapmıyor, neden bir özel güvenlik şirketiyle yapmıyor? Türkiye’de de var bunu başarıyla yapabilecek özel güvenlik şirketleri, bunun için iş ilanı verseler, insanlar koşa koşa giderler çünkü bir risk var burada. Denildi ki: “Başka ülkeler de buna talip.” Olabilir, yani başka ülkelerde talip olabilir, beni ilgilendiren Türk polisini güvenliğidir, ülkemizin huzurudur. O yüzden neden olmuyor?

İkincisi: FIFA’dan bir talep geldi mi bize “Ya, biz yapamayacağız, siz yapın.” diye? FIFA adına bir resmî yazı var mı elinizde “Ya, siz, gelin, koruyun burayı.” diye? Sonra, bu görevin yetkisi nedir, nereden başlıyor? Mesela, havalimanlarının güvenliği mi, bomba taraması mı, statların güvenliği mi, sporcuların korunması mı, teknik heyetlerin korunması mı, kampların korunması mı, mayın, bomba arama mı? Yani bunun bir sınırı var mı yoksa bütün güvenlik bize mi emanet? Bu konularda bizi aydınlatıcı bilgi vermenizi rica edeceğiz. Biz Genel Kurulda buna, büyük Türk polisine ve doğal olarak Türkiye’ye büyük güvenlik riski oluşturacağını düşündüğümüz için “hayır” oyu verdik. Bunu değiştirmemizi gerektirecek bir açıklama yapacak mısınız bilmiyorum ama şu hâliyle, hele de bu hukuki güvencenin daha da azalmış hâliyle gerçekten çok büyük risk oluşturmaktadır.

Benim bu sözleşmeye ilişkin söyleyeceklerim bunlardan ibaret ama bir hususu Sayın Başkanın takdirine sunmak üzere... Şimdi, gündem bu, önümüze konuldu bir gündem ama Türkiye’nin, dünyanın başka bir gündemi var. Sayın Başkan çok önemli, bizlerin de çoğunun katıldığı ifadelerde bulundu ama bunlar yetmez; doğru, kabul etmiyoruz, kimse kabul etmiyor olanı biteni, uluslararası hukuka aykırıdır ama karşımızda Dışişleri Bakanlığından bir yetkili, ilk kez gelmiş Meclise... Biz bir haftadır, Meclis bu işi konuşsun diyoruz. Ben arzu ederdim, olmadı, yazılı gündemde yok ama toplantının bir vesileyle, bence, Sayın Bakan, Dışişleri Bakanlığı olarak -Sayın Yunus Emre bu konuyu açtı- onun çerçevesini biraz genişletelim Sayın Başkanın takdiriyle, ne zaman, nasıl uygun görüyorsa ama bugün, bu toplantı sırasında... Yani, siz, ne yaptınız, ne yapmaktasınız? Bu toplantılarda Dışişleri var mı? Vatandaşlarımız kanallara bağlanıyor, beni arıyor, sizi de arıyordur, hepinizi arıyordur hemşehrileriniz “Tahliye edilemiyoruz, sıkıntımız var günlerdir.” diye. Bakanlık bunların bazılarının doğru olmadığını söylüyor, bazılarını sessiz kalıyor. Yani bu konuları, bu meseleyi konuşmak bu Komisyonun asli

görevi, tabii ki Katar da asli görev ama şu gündemde Ukrayna bizim 1'inci gündemimiz olması gerekir. O yüzden Sayın Başkanın takdirine bağlı olmak üzere bu konuyu biraz bize anlatın, kafamızdaki soru işaretlerine biz de yanıtlar bulalım. Duyduk, galiba Sayın Bakan -hastalığı düzeldi, önce geçmiş olsun diliyorum tabii ki tekrar- yarın Genel Kurula da bilgi verecek ama Komisyonumuzun da sizin buradaki varlığınızdandır, bundan faydalanması iyi olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum Utku Bey.

Gülüstan Hanım, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Demin de ifade ettim, aslında, bu, biliyorsunuz, geçen hafta gelmişti ama sanırım bir protokol karışıklığından dolayı Emniyetten yetkililer olmayınca bu haftaya kaldı.

Şimdi, geçen hafta da söylemiştim, tekrar edeyim. Yani şimdi, polisi yok, bomba arama köpeği yok, Çevik Kuvveti yok, stadi yok, hiçbir şeyi yok, Dünya Kupası'na ev sahipliği yapıyor. Niye yapıyor o zaman? Yapmasın yani. Hani yüzde 10 kapasiteyle bütün, kocaman bir organizasyona ev sahipliği yapıyor ve bunu da taşıma suyla yapmaya çalışıyor yani bir başka ülkenin askerî gücünü, bir başka ülkenin kolluk gücünü getirerek kendi ülkesinde bir Dünya Kupası'na ev sahipliği yapmaya çalışıyor. Bunun kendisinin zaten başlı başına bir sorun olduğunu ifade etmek gerekir. Hani bu FIFA bu kararı alırken nasıl bir saikle aldı onu bilmiyoruz ama bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

İkincisi, burada bize -geçen toplantıda da söylemiştim- uluslararası bir çağrı var mı? Yani diyelim ki FIFA'dan ya da başka bütün kurumlardan bir çağrı var mı? Yani uluslararası bir kurumdan, uluslararası bir taraftan “Türkiye ve diğer bütün taraf devletler Katar'da yapılacak Dünya Kupası'nın güvenliğini sağlasınlar. Herkes -kendi nüfusuna oranlı mı, Emniyet gücüne oranlı mı, neyse işte- belirli bir oran oranında orada bir güvenlik mensubu bulundursun ve organize bir şekilde, bir koordinasyonla bu süreci yürütelim.” gibi bir bildirim ya da bir resmî davet var mı? Sanırım bu da yok anladığımız kadarıyla. E, bu anlamıyla, bu şuna dönmüş, şimdi bütün maddelere de baktığımız zaman: Şu kadar polis gidecek, şu kadar bomba arama köpeği gidecek, şu kadar veteriner gidecek, şu gidecek, bu gidecek; her şeyi onlar karşılayacak. O zaman, aslında bu bir -geçen hafta tam sayın büyükelçinin de söylediği gibi- hizmet alım sözleşmesi. E, bu hizmet alım sözleşmesinin bir devletin resmî kolluk gücü tarafından yapılmış olmasının kendisinin bir problem olduğunu ifade etmemiz gerekir. Yani eğer, bir yerde bir devletin kendi güvenlik gücü yetmiyorsa -bu insani, teknik anlamda olabilir, standart anlamında olabilir, nicelik anlamında olabilir- yetersizlikleri varsa o zaman hizmet alımına gidebilir ki Katar'ın böyle bir mali gücü de vardır. O zaman da bu anlamda, istediği ülkeden, özel güvenlik hizmeti veren firmalardan bunu pekâlâ alabilir ama burada devletler arası bir protokolden, bir niyet mektubundan ve Meclisten geçecek bir meseleden bahsediyoruz yani direkt devletin güvenlik gücünü bağlayacak, sorumlulukları olacak bir meseleden bahsediyoruz. O anlamıyla, bunun sorunlu bir yaklaşım olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Yine -diğer arkadaşlar da ifade ettiler- buradaki hukuk meselesi önemli. Yani örneğin, diyor ki: “Türkiye Cumhuriyeti mevzuatında bulunmayan bir ceza öngörüldüğü hâllerde her 2 devletin mevzuatında yer alan bir ceza türü uygulanacaktır.” Mesela, büyük bir muğlaklık içeriyor.

Diğer bir mesele, örneğin “Disiplin suçu sebebiyle geri gönderilen personelin seyahat masrafları personele rücu edilmek üzere Türk tarafınca karşılanacaktır.” diyor. Şimdi, siz, sonuçta, personele gönüllü olup olmadığını sormuyorsunuz, personeli zorunlu olarak gönderiyorsunuz. Soruyor musunuz? Tamam, varsayalım, sordunuz ama bir disiplin suçu oluştu, personel geri geldi, bu sefer diyorsunuz ki: “Yol masrafı, uçak masrafı, bunu da sana rücu edeceğiz.” Şimdi biz Türkiye'deki pratiklere bakalım.

Örneğin, kolluk kuvvetlerinin karıştıkları birçok hak ihlalleri AİHM’den döndüğünde... Biz mesela, bunu binlerce defa söyledik, dedik ki: “Rücu edilsin.” Yani kişiye -yargı açısından da bu böyle, kolluk gücü açısından da- rücu edilsin ki kişi yanlış karar vermesin. Hani “Ben gideyim, gitsin Avrupa’dan dönsün, devlet de onu devletin kasasından ödesin.” denmesin diye ifade ediyoruz. Şimdi burada böyle bir maddeyle karşılaşılıyor, üstelik de bir başka ülkenin spor müsabakasının güvenliğini sağlamak üzere gönderdiğiniz personel için bunu söylüyorsunuz. Yani orada herhangi bir sorun olduğunda, geldiğinde, kişi kendi cebinden ödeyecek. Ben bunun da sorunlu bir uygulama olduğunu düşünüyorum açıkçası.

Diğer bir mesele, Katar’da, bu Dünya Kupası’na ev sahipliği yaparken aslında çok ciddi bir şekilde yaşanan iş kazaları var değerli arkadaşlar yani iş güvenliğine, daha doğrusu işçi güvenliğine hiç dikkat edilmediği ve bu konuda çok ciddi iş kazaları olduğuna dair veriler var. Mesela, bunların her birisi bizim için de bir kriter olabilmeliydi yani bizim, bir ülkeyle bu kadar kolay anlaşma yaparken o ülkenin koşullarına, o ülkenin o organizasyonu yaparken insan hayatına, işçi hayatına, işçi sağlığına verdiği değere hiç önem atfetmeden ya da oralara hiç bakmadan, direkt gelip böyle bir anlaşmayı imzalamış olmamızın da sorunlu olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Diğer bir mesele, Katar uzun süre IŞİD’i destekleyen güçlerden biriydi. Yani bu çok konuşuldu, çok çizildi “Örtülü destek veriliyor, sefeli örgütleri destekliyor.” diye ve benzeri meseleler üzerinden dünya kadar şey oldu. Sonra IŞİD kalktı, Dünya Kupası üzerinden Katar’ı tehdit etti ve bu anlamıyla, şu anda, bu Dünya Kupası büyük bir risk altında. Yani hani riski belki de en yüksek olacak Dünya Kupalarından biri pozisyonunda duruyor ama burada da Türkiye niye elini bu kadar taşın altına koyuyor, niye Katar’ın bütün risklerini üstleniyor? Hani şöyle bir şey mi: “E, parayı onlar veriyor; ne var, biz de gideriz orada bomba ararız.” diye mi düşünülüyor? Bence bu da çok sorunlu bir yaklaşım yani burada da bir sorun olduğunu ifade etmemiz gerekiyor.

Diğer bir mesele de şimdi, biz oraya, IŞİD’i ve diğer bütün bu terörizm faaliyetlerini engellemek üzere personel gönderiyoruz ama en nihayetinde, son IŞİD liderinin sınırimıza çok yakın bir yerde koalisyon tarafından etkisiz hâle getirildiğini, öldürüldüğünü de not etmemiz gerekiyor. Yani bu anlamıyla da aslında, uluslararası sisteme, o kupaya gelecek insanlara nasıl bir güvence vereceğiz, nasıl inanacaklar? “Ya, evet, burada bir sıkıntı yok...” Bunu da aslında, değerlendirmemiz gerekiyor diye düşünüyorum.

Tabii son olarak, Emniyet Genel Müdür Yardımcısı... Yanlış ifade etmeyeyim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN - Emniyet Genel Müdür Yardımcısı.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Muş) - Hazır burada bulmuşken onu da söyleyelim. Şimdi, Türkiye’de -her gün eylemlerde olan bir Milletvekili olarak yani grubumuz olarak- zaten kolluğun her gün hukuksuz müdahalelerine -spikerlerin tanımıyla “orantısız güç” diyorlar ya- maruz kalan, mağdur olan milletvekilleri olarak, bir parti olarak açıkçası bu konuda da bir güven sorunu yaşadığımızı ifade etmemiz gerekiyor. Yani en son yapmak istediğim basın açıklamasında kolluk kalkanlarını kaldırıp bizi bir alana sıkıştırmıştı, birçok yerde bunu yaşıyoruz. Şimdi -kadınların eylemi oluyor, 8 Mart geliyor- 8 Martta İstanbul’da darbedildiğimi biliyorum, kadınların 25 Kasım’da İstanbul’da darbedildiğini biliyoruz. Hani bütün bunlar da ortadayken şimdi bu kolluk nasıl gidecek ve Dünya Kupası gibi aslında, sizin dışarıya dönük imajınızın da çok görünür olduğu bir yerde faaliyet yürütecek ve onu sağlıklı bir şekilde yürütecek? Buna dair de soru işaretlerimiz olduğunun, kaygılarımız olduğunun özel olarak altını çizmek isteriz.

Muhalefet şerhimiz var, onu ayrıca, detaylı olarak da ifade edeceğiz.

Son olarak, süresinin de uzun olması ve bu süre içerisindeki olası değişikliklerin kapsamına dair bir verinin, bir öngörünün elimizde bulunmaması olmasının da bir problem olduğunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erozan...

AHMET KAMİL EROZAN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli Bakanlık temsilcileri; ben de Komisyon üyesi arkadaşlarımızın söylediklerinin hemen hemen hepsine katılıyorum.

Bu arada, taziyelerimizi de iletiyorum Emniyet Genel Müdürlüğüne.

Sayın Bakan Yardımcısı sunumunu yaparken ilişkilerimize ilişkin “özel” kelimesini kullandı “özel ilişkiler” diye. Ben gayriihtiyari bu özelliğin Sayın Cumhurbaşkanının şahsından mı yoksa ülkeyle olan ilişkilerimizden mi kaynaklandığı sorusunu sormak durumundayım çünkü bu anlamaya ve evvelki metinlere baktığımızda bunun kokusu, âdeta Katar Emirinin bir özel ricasının Sayın Cumhurbaşkanımızca yerine getiriliyor olması gibi bir tablo ortaya çıkarıyor. Dolayısıyla, bu “özel”liği hangi temelde “özel” olarak tanımlanıyor, bunu da bilmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Güzelmansur, önce size söz vereceğim Komisyona üye olmanız hasebiyle.

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Bakanlık temsilcileri, milletvekili arkadaşlarımız; ben de öncelikle taziyelerimi bildirmek istiyorum Sayın Genel Müdür Yardımcıma.

Benim sormak istediğim, şimdi, bu 3 bin 200 küsur arkadaşımız gittiği zaman bunların -Arapça bilmiyorlar, oradaki insan da Türkçe bilmiyor- oradaki iletişimiyle ilgili bu proje baştan, bu sefer, sıkıntılı bir şekilde olmuş oluyor. Yani ben sayın arkadaşlarımızın dediklerinin hepsine katılıyorum ama özellikle bu dil probleminden dolayı da zaten en büyük sıkıntının bu olacağını ve bu konuda zaten bu gidecek polislerin orada daha da bir sıkıntı içerisinde olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Başka Komisyon üyesi arkadaşlardan söz isteyen varsa...

Hasan Bey, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, kıymetli Bakanlarım, değerli üyelerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben Katar’la olan ilişkilerimizin ekonomik, sosyal, kültürel, siyasi, askerî her alanda artırılarak devam etmesinin 2 ülkeye de katkı sunduğuna, fayda sağladığına inanıyorum. Sadece Katar’la değil, bütün Körfez ülkeleriyle, bütün komşu ülkelerimizle, Avrupa’dan Asya’ya kadar Türkiye’nin temel prensibi “Bin dost azdır, bir düşman fazladır.” düsturu doğrultusunda herkesle ilişkilerini en verimli şekilde geliştirmesi gerektiğine inanıyorum. Türkiye’nin bir ülkeyle ilişkisi artıyorsa, her alanda artıyorsa, Türkiye o ülke için güven veren bir ülkeyse, biz bundan mutlu oluyoruz, memnun oluyoruz. Son tahlilde gelişen ilişkilerimizin ekonomiye dönük tarafı ülkemize katkı sunuyor, ülkemizin ihracatını artırıyor, ülkemizin ekonomisini güçlendiriyor, bu ülkeye katkı sunuyor. İşte, birçok ülke talip olduğu hâlde Türkiye’nin bu organizasyonun güvenliğini üstlenmesini Katar’ın arzu etmesi orada Türkiye’ye

duyulan güvenin göstergesidir, güvenilir bir ülke olarak Türkiye'nin burada yer alması çok önemlidir, çok kıymetlidir. Hiç kimse kimseyle özel bir ilişki kurmuyor, ülkeler arası ilişkiler geliştiriliyor ve bunun da ülkeye ve ülkemizin insanlarına yani aziz milletimize faydası, katkısı oluyor. Bugüne kadar Somali'den Afganistan'a, Afrika'nın içlerinden birçok yere kadar güvenlik ilişkileri kurmuş, belki eğitim vermiş, buraya, ülkemize getirmiş hatta dışarıya asker göndermiş... Ülke tarihimizde dışarıya asker gönderdiğimiz var, yakın dönemde Birleşmiş Milletler perspektifinde gönderdiğimiz var, NATO konseptinde gönderdiğimiz var -her yere gönderdiğimiz güvenlik- geçmişte ülkemizin buna benzer birçok şeyleri var ama bir organizasyon için bir polis gönderilmesi bir ilk oluyor gördüğüm kadarıyla. İnşallah, bu da önemli bir deneyim kazandıracaktır Emniyet Genel Müdürlüğümüze, Türk Emniyetine dış organizasyonlarda. Ben Türkiye'nin bu kadar güven duyulan bir ülke olarak özel davet almasının Türkiye için bir kazanım olduğunu, gurur vesilesi olduğunu, onur vesilesi olduğunu düşünüyorum, zaten askerî üssümüz de var Katar'da, polisimizin de varlığı inşallah ülkemiz ilişkilerinin daha da gelişmesine katkı sunacaktır. Her ülkeyle ilişkilerimizin artarak devam etmesini istiyoruz.

Saygılar sunuyorum. İnşallah, Allah Emniyet Kuvvetlerimizi korusun. Biz de tabii gerekeni yapacağız inşallah.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ederim Hasan Bey.

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Tabii, pek çok saygıdeğer Komisyon üyelerimiz burada fikirlerini açık bir şekilde ifade ettiler. Ancak öyle görünüyor ki Emniyet Genel Müdürlüğünün bilhassa teknik boyutta daha fazla bilgi vermesi bu Komisyon üyelerimizin değerlendirmeleri ışığında fayda sağlar kanaatindeyim. Tabii, böylesi bir uluslararası çaptaki organizasyonda Türkiye'nin ve Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatımızın sorumluluk üstlenecek olması olumlu bir adımdır. Ancak bununla birlikte bu konunun da sanki Emniyet Genel Müdürlüğünün, sanki Türk polisinin ilk defa böylesi bir organizasyonda görev ve sorumluluk üstleniyormuş gibi bir algı üretilmesi de ve bu turnuvanın bir Körfez ülkesi, Orta Doğu ülkesinde yapılması da farklı çağrışımlarda bulundurmamalı. Örneğin, Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilimiz zannederim gerekli bilgiyi verecektir. EURO 2020 kapsamında da son olarak yapılan bir faaliyette, sportif faaliyetlerde -Saygıdeğer Başkanım siz de Gençlik ve Spor Bakanlığı yaptınız- yani Türk polisi zaman zaman bazı uluslararası faaliyetlerde bu türden çabaları, destek ve gayret sunabiliyor. Burada yeni bir müşterek tecrübenin sunulmuş olmasını ayrı bir anlam, önemi var. Tabii, burada, şimdi, 3.251 personel, bu personel sadece polis değil aralarında Özel Harekât uzmanları var, görevlileri var, bomba uzmanları var. Yani sanki biz bu polisimizi oraya gönderdik “Hadi orada bütün olaylara siz müdahale edeceksiniz, stadın bütün güvenliği, sorumluluğu sizde.” gibi bir algı da var, ondan dolayı “Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilimizin teknik boyuttaki bilgi vermesine biraz daha ihtiyaç var.” ifadesini kullandım. Tabii, yadırgadığım bir başka hususu daha ifade etmek isterim: Katar ülkemiz açısından dost ve müttefik bir ülke, değerli bir ülke. Şimdi, bir Komisyon üyemiz kendi konuşmasında, ifadelerinde Katar'ın IŞİD'i desteklediğini söyledi, bir başka Komisyon üyemiz de IŞİD'in Katar'ı hedef alabileceğini söyledi. Dolayısıyla yani burada da tutarlılık boyutunda... Elbette ki hepimizin güvenlikle alakalı hassasiyetleri olabilir, milletvekilleri olarak, aziz milletimizin temsilcileri olarak kendi parti politikalarımız, parti disiplinimiz çerçevesinde öncelikli olarak ülkemizin hak ve menfaatlerini gözetmek suretiyle bu türden hassasiyetleri ifade etmek lazım. Ancak tutarlılığı da öyle görünüyor ki, öyle düşünüyorum ki elden bırakmamak faydalı olacaktır. Varsa bu anlamda bir güvenlik hassasiyeti elbette ki Emniyet Genel Müdürlüğü yetkilileri burada, Dışişleri Bakanlığı yetkililerimiz burada, bir terör tehdidiyle alakalı da bir endişesi olan varsa bununla alakalı da bilgiler rahatlıkla alınabilir. Yani

burada bir endişe varsa örneğin, daha evvel -biraz önce ifade ettim- EURO 2020 kapsamında da Türk polisi görev aldı Avrupa’da, oradaki bir tehdit algısı o dönem yok muydu? Yani illaki burada şimdi Katar olması mı mesele ediliyor? Bu hassasiyetleri gözeterek hakkaniyetli davranmak önemli. Her bir polisimizin, her bir askerimizin, her bir güvenlik görevlimizin hatta her bir hariciye personelimizin veyahut Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni, devletimizi, milletimizi temsilen yurt dışında görev alan herhangi bir personelimizin saçının kılına dâhi zarar gelmemesini istemek elbette ki bizim hem sorumluluğumuz hem de en büyük arzumuzdur. Bu kapsamda, ilgili anlaşmayla alakalı zannederim Emniyet Genel Müdürlüğü biraz daha derinlemesine teknik detaya inerse faydalı olur, böylesi bir günde özellikle. Çünkü ben biraz evvel kendi seçim bölgem Kayseri’den bilgi aldım, örneğin sadece bir rakam paylaşmak istiyorum. Kayseri’de tek bir spor müsabakası için 2 binin üzerinde personelin görevlendirilebildiği durumlar oluyor. Dolayısıyla yani buradaki 3 bin personel arasında Özel Harekât var, bomba uzmanı var, sanki Katar hiçbir güvenlik önlemi almayacak, Katar’ın hiçbir polis teşkilatı, emniyet teşkilatı yok da orada Türkiye veya Türk polisi bunlarla muhatap kılınacak gibi bir algının da aldığım teknik bilgilere göre gerçeği yansıtmadığını ifade etmek istiyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Yunus Emre Bey, buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – İsmail Bey, bizim çok kıymet verdiğimiz değerli bir milletvekili arkadaşımız ama bir konuyu tartışma içerisinde olgunlaştırmamız gerekiyor.

Şimdi baktım teyit etmek maksadıyla da EURO 2020, böyle bir ikili iş birliği meselesi değil yani Avrupa çapında Europol’ün organizasyonuna farklı ülkelerin verdiği katkılarla ilgili bir durum ve değerli müdür yardımcımız da açıklayacaktır. Yani bahse konu sayı çok daha az yani böyle bir sayı kesinlikle değil, onun dışında da ben tabii toplantının çok vaktini almak istemem ama sayın Özdemir’e de IŞİD’in tehditleriyle ilgili basındaki haberleri toplantıdan sonra ulaştıracağımı da not etmek isterim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

İsmail Bey, buyurun.

İSMAİL ÖZDEMİR (Kayseri) – Değerli mesai arkadaşımız Yunus Emre Bey’e ben de çok teşekkür ediyorum, çok değerli, nezaketli bir milletvekili arkadaşımızdır sağ olsun. Elbette ki EURO 2020 kapsamında görev yapan polislerimizin bu anlamda karşılıklı bir ikili anlaşma çerçevesinde bulunduğunu söylemedim ben ama yurt dışında da zaman zaman bazı uluslararası organizasyonlarda, bu türden geniş çaplı spor organizasyonlarında da Türk polisinin görev alabildiğini işaret ettim. Buradaki kapsam, sayı, bundan mütevellit zaten Emniyet Genel Müdürlüğü yetkililerimizin teknik bazı bilgiler vermesinin faydalı olacağı kanaatini ifade ettim, birinci konu bu.

İkincisi, IŞİD’le alakalı veya bir başka terör örgütüyle ilgili şunu söylüyorum: Diyorum ki bir hassasiyetimiz varsa, bir tespitimiz varsa -Dışişleri Bakanlığı yetkililerimiz burada, güvenlik yetkililerimiz burada- bu anlamdaki güvenlikle alakalı öngörüler nelerse Meclis olarak bunu talep etmek de bizim hakkımız, bu paylaşılsın.

Ama şuna karşıyım Yunus Emre Bey: Basında bazı medya yayın organları maksatlardır veya bazı kuruluşların uzantılarıdır, bir şey diyemem; tarafsız hareket eden basın kuruluşlarını ve basın mensuplarını, değerlendirmede bulunanları tenzih ederek söylüyorum. Günümüz dünyasında, bu manada, bilhassa dezenformasyona dayalı çok önemli ölçüde bazı harekâtlar varken de bunu resmî kanallardan almanın daha doğru olacağı kanaatini taşıyorum. En doğru bilgi yine bu konunun uzmanlarında ve sorumlularındadır, bunu da Meclisimiz adına hep beraber talep etmiş oluruz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Fikret Bey, buyurun, sizden sonra ben söz istiyorum.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, öncelikle, Emniyet görevlilerimize Emniyet Genel Müdür Yardımcımız nezdinde başsağlığı dileklerini ileterek konuşmama başlamak istiyorum.

Tabii, görevlendirmeye dair çekincelere katılmakla birlikte bir iki tane sorum olacak: Bu Dünya Kupası organizasyonunda görev alacak toplam güvenlik personel sayısı nedir? Yani Türkiye 3.251 Emniyet mensubuyla bu toplam güvenliğin yüzde kaçını karşılayacaktır? Katar'ın bu güvenlik görevlisindeki oranı ne olacaktır? Katar'ın kaç tane kendi güvenlik görevlisi bu Dünya Kupası organizasyonunda görev alacaktır? Bu rakamları sizden rica edeceğim. Türkiye'den başka bir ülke de yine burada görev alacak mı? O konuda da bir bilgi rica edeceğim sizden. Yine, bu görevleri karşılığında masrafları Katar'ın karşılayacağını söylediniz ama Katar'ın Türkiye Cumhuriyeti'ne de ilave bir ödemesi olacak mı acaba?

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, söz vermeden önce değerli Bakanlık temsilcilerimize, Yunus Bey, 22'ncisi düzenleniyor Dünya Kupası'nın. Şimdi, Gençlik ve Spor Bakanlığı yapmış birisi olarak bu bilgiyi ben vermek istedim, onun için şey yaptım. 22'ncisi düzenleniyor, dolayısıyla bunu da kayda geçirmiş olalım.

Sedat Bey, Erhan Bey; buyurun.

Söz sizde Sedat Bey, önce size veriyorum, sonra Utku Bey'in de eleştirilerine bir cevabım olacak.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Kıymetli üyeler, dile getirilen hususlar hakkında ben Bakanlığımız olarak önce temel konularda birtakım cevaplar vermek istiyorum, daha teknik, detaylı konularda Sayın Emniyet Genel Müdür Yardımcımız herhâlde cevap verecektir.

En baştan başlarsak, IŞİD, terör tehdidi, Katar'ın durumu, uluslararası ilişkilerdeki durumu, bu tehditle Katar'ın uluslararası konumu arasındaki bağlantıya değinildi.

Şimdi, biliyorsunuz, Katar, birçok bölgesel ve uluslararası konuda çağırıldığının tam tersine çok yapıcı bir politika izliyor yani mesela, Afganistan'da oynadığı rol. Bugün Afganistan'da bir gerçeklik var; bunu nasıl tanımlarsanız tanımlayın, her şeyden önce Afganistan'da bir insani krizin ve ekonomik çöküşün önlenmesi gerekiyor. Bugün orada bir otorite var, bununla ister istemez -ister beğenin ister beğenmeyin- minimum düzeyde bir angajman gerektiriyor oradaki halkı gözetmek istiyorsanız; böyle bir gerçeklik var. Şimdi, mesela, Katar bundan öncesinden başlayarak burada siyasi bir geçiş sürecinin sağlanması için kendi ülkesini araç olarak kullandı, bunu bir kolaylaştırma egzersizine girdi. Devam eden yerde, şimdi, mesela en önemli konulardan biri, bu ülkenin diğer uluslararası topluma açılması, bununla arasındaki erişim. Böyle baktığımız zaman havaalanının işletilmesi öne çıkıyor. Şimdi, mesela biz Katar'la birlikte bu işi konuşuyoruz, eğer uygun şartlar olursa bu görevi üstleneceğiz. Bu, tamamen yapıcı, pozitif bir tutum.

Şimdi, başka alanlara gelin; ister Filistin konusuna bakın ister Suriye'ye bakın ister Libya'ya bakın ister İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı) içindeki konuları ele alışıma bakın, genelde Katar'ın oynadığı rol yapıcı bir roldür ve bizim kendi millî politikamıza çok yakındır, örtüşür.

Şimdi, Ahmet Bey'in sorusuna da tabii, kısmen cevap oluyor bu. Niye ilişkimiz özel? Biz, sadece ikili ilişkilerimiz bağlamında, her boyutta olumlu karakterinden değil, bölgesel barış ve istikrar yönünde yürüttüğümüz çabalarda pozisyonların örtüşmesi ve birbirini tamamlaması bakımından da Katar'la özel bir ilişkiye sahibiz yani o saydığım alanların hepsinde öyle. Mesela, Arap Ligi içinde son dönemde bu bölgeyle ilişkilerimizdeki bozulmanın etkisiyle işte, haksız, ülkemizi eleştiren birtakım karar tasarıları gündeme getirildi. Bunlara hep karşı çıkan birkaç ülkeden bir tanesi Katar'dır.

Filistin konusunu dersenez... Şimdi, Filistin'e baktığınız zaman iki şey öne çıkıyor. Bir tanesi, Filistin'in hakkının, bağımsızlık davasının desteklenmesi; ikincisi, mevcut şartlarda bu halka yardım gönderilmesi, insani ihtiyaçlarının karşılanması, insanca yaşamasının desteklenmesi, işte, eğitimidir, sağlıktır, başka alanlarda destek verilmesi. Şimdi, buralarda da Katar, İsrail'le de belli bir ilişki içinde bu katkıyı sağlayabilen bir ülke. Yani başka şeyleri çeşitlendirebiliriz. Yani Katar'ın konumu ile Katar'a yönelik potansiyel bir terör tehdidi arasında burada takdim edildiği şekilde bir bağlantı yok; bunu bir kere tespit edelim.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Güvenlik riski yok...

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Hayır, her yerde elbette, şimdi, küresel düzende her yerde belli düzeyde risk, terör tehdidi var çünkü terörizm bölgesel değil, küresel bir kavram artık. Tabii ki dışlayamayız ama sırf Katar oldu diye bölgede herhangi bir ülkeye kıyasla ilave bir tehdit olduğundan bahsetmek bence çok sağlam bir argüman değil; bunu söylemek istiyorum.

Ara ara geçeceğim notlardan. Bir tanesi, işte “Bu Ukrayna'yla ilgili güvenlik zirvesinde Bakanlığımız temsil edildi mi edilmedi mi, niye edilmedi?” Şimdi, şunu söylemek isterim: Bizim Dışişleri Bakanlığımız, dış politika yapımının her bir aşamasında devrede olan bir Bakanlıktır. Yani bizzat ben -belki biliyorsunuz- birçok önemli bölgesel konuda Heyet Başkanıyım. Yunanistan'la ilişkileri alın, Mısır'ı alın, işte Ermenistan'la 3+3 konusunu alın, bütün konularda bizzat ben devredeyim, bizim Bakanlığımız da bizzat devrede. Yani böyle yanlış bir algı var sanki Bakanlığımız bu karar alma süreçlerinden, dış politikanın yapımı süreçlerinden dışlanıyormuş gibi; bu hiçbir şekilde doğru değil. Yani belli bir anda belli bir toplantıda fiziken var olup olmamakla bunun arasında doğrudan bir bağlantı yok. Hepimiz koşturuyoruz yapabildiğimiz ölçüde, değişik fonksiyonlarımız var ve kimi zaman farklı yerlerde oluyoruz. O gün Bakanımız yurt dışındaydı, bir hastalığı çıktı, rahatsızdı yani bunlar tamamen istisna. Bunun dışında, bizim Bakanlığımız dış politika yapımında, hele özellikle karar alma süreçlerinde her zaman devrededir yani burada bunu net bir şekilde söylemek istiyorum.

Şimdi, “Bir ast-üst ilişkisi Katarlılar ile bizim güvenlik görevlileri arasında var mı?” diye gündeme getirildi. Şimdi, baktığımız zaman bu protokole, bizim personelimiz icra ettikleri görevleriyle ilgili olarak Katar'da bulunan Türk amirlerine karşı sorumlu, Katarlılara karşı değil. Katar tarafı personelimize doğrudan emir veremeyecek. “Organizasyon güvenliği kapsamındaki hususlar uygun düzeyli personel aracılığıyla Emniyet Genel Müdürlüğü personelimizden koordinatör, danışman, koordinasyon personeli gibi amirlere aktaracaktır.” hükmü var. Dolayısıyla Katarlıların doğrudan bizim personelimize talimat vermesi söz konusu değil, Emniyet Genel Müdürlüğümüz bunu belki daha detaylı anlatacaktır.

Şimdi, bu yargı bağışıklığı konusu gündeme getirildi. Uluslararası uygulamada yani bizim bölgesel ülkelerle anlaşmalarımızda da bizim “askerî çerçeve anlaşması” dediğimiz bütün askerî ilişkilerin esas zeminini hazırlayan, çerçevesini çizen bir anlaşma şeklimiz var. Bu anlaşmalarda genel olarak yargı bağışıklığıyla ilgili hükümler buradaki gibi fakat istisnai, daha geniş yargı bağışıklığını içeren örnekler de yok değil, onu da kayda geçirmek istiyorum. Özellikle, kendi görevlerinin icrasıyla ilgili olarak bu müzakere şeyine, yapılacak görevin niteliğine de bağlı olarak değişebiliyor. Bazı anlaşmalarda bu

bağışıklık getiriliyor yani “Türk hukukuna tabi” şeklinde bir hüküm konulduğu örnekler var; fakat bunlar istisna. Genellikle bu tip hükümler yer alıyor çünkü ülkelerin çoğu kendi ülkelerindeki hukuki durumlarla ilgili olarak bir başka ülkenin yargısının geçerli olmasını kabul etmiyorlar; bunu biz de kabul etmiyoruz başkalarıyla yaptığımız anlaşmalarda. Bu esas, diğeri istisna, bunu da bilginize sunmak istiyorum.

Tabii, şimdi, birçok detay var, bizim için -değerli milletvekilimizin söylediği gibi- bir insanımızın, bir güvenlik görevlimizin bir saçının teline bile zarar gelmemesi esas. Tabii ki, biz bunu gözetmek isteriz fakat eşyanın tabiatı gereği bu kadar detayı bir anlaşılmaya, sözleşmeye yansıtmak her zaman mümkün olmayabilir.

Şimdi, özel ilişkilerden bahsettim bu Katar’la “Herhangi bir sorun çıktığında -zaten protokole de konmuş, bir madde de var- dostane bir şekilde ele alınacaktır.” diyor. Yani bir kere bu hizmetin, bu desteğin verilmesi bu ülkeye bir iyi niyet ve dostluk temeli üzerinden yapılıyor, yani bu, herhangi bir ülkeye verilecek bir şey değil, onun için ben özel ilişkiyi vurguladım. Yani şimdi bölgeden herhangi bir ülke gelse, böyle bir talepte bulunsa bu anlayışa varmak kolay olmaz ama burada özel ilişkiler var, dostluk var ve karşılıklı dayanışma var, bunun bir geçmişi var. Hatırlarsınız yakın tarihte Katar, Körfez Krizi sırasında çok zor durumda kaldığında yüce Meclisimizin de desteğiyle, alınan kararlarla Türkiye çok net bir pozisyon ortaya koydu. Şimdi, yakın geçmişte bile böyle bir arka plan varken yani tutup Katar’ın herhangi bir şeyle ilgili olarak, burada görev yapan personelin durumuyla, bir suç durumuyla, yargıyla ilgili olarak bizim kabul etmeyeceğimiz, edemeyeceğimiz herhangi bir tasarrufta bulunması zaten söz konusu değil. Tabii ki, biz bunu kendi hâline bırakma durumunda değiliz bunu söylerken, tabii ki hukuki güvence altına almaya çalışmamız lazım. Bunu da yapabildiğimiz şeye kadar da yaptık ama iş, burada, basit bir -Sayın Erozan öyle bir tanımlama yapmış- iş sözleşmesi gibi bir şey değil -yani söylediğim gibi- bunun arkasında bu dostluk arka planı var. Bu genel çerçevede olaya bakarsak herhâlde daha faydalı olur diye düşünüyorum.

Onun dışında, bu Ukrayna’daki durumdan bahsedildi, belki onu bu konuşmaları bitirdikten sonra, ayrıca ele alabiliriz Sayın Başkan.

Dil meselesinden bahsedildi, tercümanlar da sağlanacak. Ha, bir de “Bizim buradaki Türk personel nasıl çalışacak? Yani dili bilmiyor, kültürü bilmiyor.” diye söylendi ilk başta; bir kere tercüme servisi var, tercüme olacak. Bir de bunlar birdenbire gidip bu işi yapmayacaklar, herhâlde bunun bir ön hazırlığı var, eğitim süresi var, birlikte çalışacakları, Katarlılarla birlikte olacakları bir dönem var. Yani bu iş birliği bir kere baştan tanımlanacak, birdenbire ortama bırakıp da “Siz bu görevi yerine getirin.” tabii ki denmeyecek. Yani başka herhangi bir iş birliği, dış destek gereken faaliyet de olduğu gibi bunun bir hazırlık süresi olacak, eğitim süresi olacak ve bu işi kolaylaştıracak tercüman gibi unsurlar olacak; bunları da dikkate almak lazım.

Benim söylemek istediklerim kısaca bunlar. Ukrayna’yla ilgili belki bu görüşmeyi bitirdikten sonra bilgi sunarım.

Sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Erhan Bey, size söz vermeden önce Haluk Bey’in bir kısa söz talebi var.

AHMET HALUK KOÇ (Ankara) – Çok teşekkür ediyorum.

Ben de Hayrettin Eren’e rahmet diliyorum, camianıza da ailesine de başsağlığı diliyorum, Allah rahmet etsin.

Bugün 1 Mart 2022, bundan on dokuz yıl önce -belki de o dönemden kalan tek kişi benim- Türkiye Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri'yle beraber Irak'a düzenlenecek operasyonun askeri tarafı olmayı, bu Parlamentoda çok ciddi tartışmalardan sonra... Ki gizli oturumdur on yıl dolduktan sonra ben 3 defa önerge vermeme rağmen kabul edilmedi, daha hâlâ o zabıtlar açılmadı, kim neye oy verdi ondan mı çekiniyor, onu bilmiyorum ama parlamenter olarak bu süreç içerisinde o günkü heyecanımı, o günkü tartışmaları bir daha hiç yaşamadım; bunu sizlere nakletmek istedim. 4 oy farkla Türkiye Cumhuriyeti'nin savaşın tarafı olması Parlamento tarafından yaklaşık iki saat sonra engellenmişti. Rahmetli Deniz Bölükbaşı'yla -daha sonra parlamenterlik de yaptık- o zaman da ayaküstü kuliste tartışmıştık. Bazı Dışişleri Bakanlığı mensupları, bürokrasiyi temsilen gelen, o zaman tabii Hükûmetle birlikte çalışan bazı bürokratlar, bu işin Türkiye'nin Irak'ın kuzeyinde hüküm sahibi olabilmesi ve terörü orada yok etmesi için gerekli olduğu gibi, Amerika Birleşik Devletleri ve emellerini bilmeyen bir yaklaşımla empoze etmeye çalışmışlardı. Sadece şunu söyleyeyim, yaşadığımız pratikten çıkartıyorum bunu: Büyük Orta Doğu Projesi ve Suriye üzerindeki süreci dikkatle izlerseniz... Şunu söylemek istiyorum: Ben "Kuzey Suriye" lafını Kuzey Irak gibi kullanmayı sevmeyen bir arkadaşınızım, sadece "Suriye'nin Türkiye'ye komşu bölgeleri." diyorum. Bugün, orada inşa edilmeye çalışılan yapay devlet, Amerika Birleşik Devletleri ordusunun kendi hukuku içerisinde Türkiye'nin değişik yerlerine yerleşmesi ve kalıcı olmasıyla Türkiye'nin içerisinde çok kısa yoldan kurulacaktı; lütfen bunu değerlendirin. Tabii, Suriye yaşanmamıştı 1 Mart tezkeresi oylanırken, Hükûmetin talebi vardı Amerika'yla girdiği angajmanlarda... O zaman Grup Başkan Vekiliydim, 50 yaşın altındaydım, çok aktiftim, 97 iktidar milletvekili arkadaşımız gizli oylamada ret oyu kullandı, bunlardan 37'sini ben biliyorum. Bu 1 Mart tezkeresi benim için çok önemlidir, Türkiye Cumhuriyeti tarihi için de çok önemlidir. Bugün de 1 Mart olması hasebiyle Sayın Dışişleri Bakan Yardımcısı "Güvenlik güçlerimizin bizim hukukumuza bağlı kalarak orada çalışacaklar." demesiyle aklıma tezkere düştü. ABD'de öyle diyordu; kendi askeri Türkiye'ye konuşulursa, tezkere kabul edilirse ABD hukukuyla burada bulunacaktı. PKK inşaatının Türkiye Cumhuriyeti devleti toprakları üzerinde nasıl gelişeceğini, Suriye'yi gördükten sonra, varım, siz düşünün yani büyük bir beladan kurtuldu Türkiye. Ben, o gün, bugün hayatta olan, hayır oyu veren -hangi partiden olursa olsun- tüm arkadaşlarıma teşekkür ediyorum; ahirete intikal edenlere de Allah'tan bir kere daha rahmet diliyorum

Çok teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Erhan Bey, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkanım, bizim önceki toplantıdaki iletişim kazasından dolayı gelememizden, affımızı dilememize göstermiş olduğunuz sizin ve heyetimizin hoş görülerinden dolayı bir kez daha teşekkür ediyorum; hepinizi saygıyla tekrar selamlıyorum.

Ben cevapları sayın vekillerimizin söz sıralarına ve konularına göre yapacağım için belki -farklı milletvekillerimizin, üyelerimizin farklı konularda- tekrar gibi algılanabilir o yüzden şimdiden affınızı diliyorum.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; ben iki anekdottan bahsederek soruları cevaplayacağım.

Birincisi, üç dört ay evvel biz İtalya'ya gitmiştik, komisyon başkanı da bendim heyetin başkanı. İtalya'da narkotik, göç, terör ve siber konularıyla ilgili bir toplantıya katılmıştık. Gidişimizdeki karşılamalarında bizi farklı bir ülkenin, ihtiyacı olan, kurs verilmeye ihtiyacı olan ya da çok da fazla değerli olmayan bir ülke polisi olarak görmüşlerdi ancak konuşmalarımızın başlangıcından sonra karşılıklı sunumlara, karşılıklı fikir teatisine geldiğimizde bizim ülkemizin polisinin böyle olmadığına, bizlerin böyle olmadığına, bilgi birikimlerimizin çok daha farklı olduğuna kanaat getirdiler. Uzatmak

istemiyorum ama sonuçta, bizim ülkemize gelmeye niyetli olduklarını, gelmek için davet edip etmeyeceğimizi... Mart ayının 13-14'ünde kendilerini başta siber, narkotik ve göç olmak üzere ülkemizde misafir edeceğiz. Bu, tabii ki bizi son derece mutlu etti, son derece onore etti.

İkincisi de yine, bizim imkân ve kabiliyetlerimizi sunma açısından söyleyeceğim. Birleşmiş Milletlerdeki polis temsilcisi geçen hafta içerisinde buradaydı, burada bir tören vardı. Birleşmiş Milletler içerisinde görev alacak birçok ülkenin polislerine, görev alacakları yerlerde nasıl davranacakları, eğitimleri konusunda bizimle kapsamlı bir eğitimden geçtiler; bu eğitim de neticelendi, geçen hafta da tören oldu ve birçok ülkeden gelen polisler almış oldukları eğitimden sonra, örnek eğitimden sonra gidecekler, Birleşmiş Milletler nerede uygun görürse orada görev yapacaklar. Bu şunu gösteriyor: Bizim eğitimimiz, bizim polisimizin standardı, kapasitemiz Avrupa standartlarında, Birleşmiş Milletler standartlarında kabul görmüş. Dolayısıyla örnek gösterilmiş, kendimizden, bizim kuruluşlarımızdan, eğitimimizden faydalanılabilir hâle geldiğini bir kez daha burada belirtmek istiyorum.

Şimdi polisliği bir tek konuyla sınırlamak mümkün değil Sayın Yusuf Vekilimizin dediği gibi, polislik, bizim, önce ana birimden oluşur, adli ve idari görevimiz başlar. Adli görev -herkesin malumu gibi- cumhuriyet savcılarımızın emirleri, adli birimlerimizin emirleri doğrultusunda, yakalanan bir suçlunun, suç delillerinin elde edilmesi, suçluların yakalanması ve adliyeye sevk. Asıl asli görevimiz olan idari görevimiz de istihbarat toplama, önleyici, caydırıcı gibi birçok görevleri kapsar. Dolayısıyla, birçok birimin bileşkesinden, çalışmalarını en üst seviyede yapmasından, bunların birleştirilmesinden, birleştirildikten sonra yorumlanmasından, risk analizi yapılmasından ve risklere göre hangi tedbirleri, hangi şartlarda, nasıl uygulayacağınıza karar verdikten sonra yerine getirilen bir sistem ama tabii bu, ülke için geçerli. Katar'da Bizden beklenen belirli bir konudaki spesifik bir hizmet. Dolayısıyla oradaki bizim çevik kuvvetten beklenen ya da maçlardaki güvenlikten alınan bir hizmetin yerine getirilmesi şeklinde. Dolayısıyla bizim görevlendirmemizin de -Sayın Bakanımızın da sunduğu gibi- 3.251 kişi içerisinde yoğun olarak 3 bin personelimizin Çevik Kuvvetten oluşması da oradan kaynaklanıyor.

Şimdi, gerek Katar'da gerek ülkemizde bu görev alınmasıyla ilgili şu anda bizim ülkemizde ve daha evvelki toplantılarımızda da Katarlı yetkililerle yaptığımız gibi bir bilgi alışverişi var, veri oluşturacak bir merkezimiz var, sürekli bilgi alışverişinde bulunuyoruz. Başta, oradaki terör riskinden dolayı, orada görev yapılacak şartlardan dolayı, görev alınacak güne kadar bu tür bilgi iletişimi, bilgi alışverişi devam edecek. Biz orada görev yapmadan evvel her türlü riskten arınmış -o günkü şartlara göre- görevimizi en iyi şekilde yerine getirebilecek, en sağlıklı, en kazasız yerine getirebilecek tüm şartları yerine getirmek için ve o güne kadarki olan çalışmalarımıza aynı titizlikle devam edeceğiz.

Dil sorunuyla ilgili Bakanım cevap verdi ama biz de kendi personelimizin gönüllülük esasına göre, genelde Arapça gibi, Katar'da kullanılabilen dilleri bilen personelimizin tercihen olabileceği ya da uluslararası İngilizce bilen personelimizin tercihen olabileceği ama yine biraz evvel Sayın Bakanımın da dediği gibi, biz personelimizi belirlemedik daha henüz, bu mayıs-haziran aylarındaki genel atama dönemlerinden dolayı, kalifiyeli personelimizi, daha nitelikli personelimizi nasıl istihdam edebileceğimizle ilgili bu çalışmayı yaptıktan sonra belirleyeceğiz. Bu çalışmayı yaptıktan sonra, belki çok geniş anlamda değil ama kaba anlamda "survivor İngilizcesi" denilen cinsten belki bir dil kursuna, o ülkenin yaşam şartlarının, kurallarının, ceza hukuku gibi, özel hukuk gibi, genel kültür gibi, gelenekler gibi, gittiği zaman neyi, nasıl yapacağına dair birtakım bilgilerle donatılmış bir eğitim programı da planlıyoruz. Dolayısıyla gidecek personel oraya gittiği zaman hem hukuken hem özel hukuk anlamında hem yaşamsal anlamda birtakım bilgi, birikim ve deneyime sahip olmasını istiyoruz.

Şimdi, malum, DEAŞ'ın tüm dünyada tehdidi var, sadece Katar'da değil. Üç sene evvel, Almanya'da, kapalı alana, DEAŞ'lı bir şahsın, yılbaşı gecesi yapmış olduğu bir tehdit Almanya'yı direkt ilgilendiriyor ya da İngiltere'deki bir araç patlaması İngiltere'yi direkt ilgilendiriyor ya da bizim ülkemizde ya da başka bir ülkede. Dolayısıyla DEAŞ'ın ya da terörün bir ülkesi yok. Biz Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak terörün her türlüsüne, her şarta, her anlamda karşıyız. Katar'daki terörle de mücadele açısından, sadece bu futbol müsabakası kapsamında değil, biz dünyanın bütün ülkeleriyle terörizmin bitirilmesi, yok edilmesi anlamında sürekli bir iş birliğimiz var. Hem terör ve istihbarat birimlerimizin hem de bizim birçok önemsedığımız, terör anlamında ya da narkotik ya da diğer anlamda önemsedığımız ülkelerde içişleri ataşelerimiz, diğer ataşelerimiz var, bunlarla sürekli bilgi alışverişinde bulunuyoruz hem o ülkelerin riskleri hem de o ülkelerin vatandaşları ya da o ülkede bulunan Türk vatandaşlarının ya da o ülkede bulunan üçüncü ülke vatandaşlarının bizim ülkemizde ya da dünyada olabilecek terör tehditlerini en aza indirebilmek, mümkünse de yok edebilmek amacıyla sürekli zaten bir bilgi alışverişimiz mevcut. Bunu bazen operasyonel hareketlere de dönüştürebiliyoruz. Örneğin, Akdeniz'in ortasında biz birçok ülkeyle koordineli narkotik operasyonları yapıyoruz artık, Akdeniz'in ortasında. Bu, dünyayı, tüm insanlığı zehirleyen "narkotik" denilen -biliyorsunuz- bir illet var. Bununla ilgili bizim operasyon kabiliyetimiz çok üst düzeyde Sahil Güvenliğimiz, Özel Harekâtımız, Narkotik Polisimiz o ülkelerin, hangi ülkeden ihtiyacımız varsa o ülkenin polisiyle koordineli çok güzel operasyonlar yapıyoruz; bunlar dünyada örnek operasyonlar. Dünyanın, dünya polislerinin, narkotik polisleri de bunları -gerçek bunlar- gururla söylüyorum, özenerek, bizden destek istiyorlar, bize birlikte çalışma önerilerinde bulunuyorlar.

Bu tür organizasyonlarda bulunup bulmadığımız konusu: Cüneyt Bey. Bizim Güvenlik Daire Başkanımız, kendisi son derece bilgisi, birikimi, deneyimi, toplumsal olaylar konusunda, maç, spor müsabakaları konusunda bilgi, birikimi, deneyimi olan bir arkadaşımız. 2016 yılındaki, Fransa'daki turnuvada arkadaşımızın başkanlığında bir heyet görevliydi, 20 kişilik bir heyet. 2020'de, Sayın Vekilimizin dediği gibi yine, bizden, yöneticilerden kaynaklanan dünyanın farklı ülkelerinde olan bu turnuvada görev alacak arkadaşlarımız vardı. O an bizim orada bulunmamızın sebebi, o merkezlerde bulunan sporlardaki risk oluşturacak merkezlerde bilgi alışverişinde bulunmak birincisi; ikincisi de millî takımımızın yakın çevresindeki güvenliği korumak. Biz bunu farklı zamanlarda da yapıyoruz.

Şimdi, Avrupa Konseyi üye ülkeler arasında polis birliklerinin spor müsabakaları anlamında kurmuş oldukları NFIP denilen bir kuruluş var. Bu kuruluş uluslararası müsabakalarda gerek millî, gerek kulüpler bazındaki müsabakalardan evvel risk analizlerini birbirine iletirler. Örneğin, biliyorsunuz, bir İngiliz vatandaşından dolayı Türkiye'de bir kavga, gürültü oldu. Leeds United-Galatasaray maçında biz özel harekât personelini görevlendirdik risk analizi çok yüksek olduğu için. Bizim takımımıza, bizim vatandaşlarımıza orada bir saldırı olabilir diye, yakın çevresi için. Diğer kulüplerimizin yapmış olduğu müsabakalarda yine risk durumuna göre Çevik Kuvvet, Özel Harekât ya da farklı polislerden görevlendirebiliyoruz. Bunlar için ikili ülke anlaşmamızı yapmamıza gerek kalmıyor, sadece o ülke polisiyle yapmış olduğumuz anlaşmayla biz, burada belli bir sayıdaki personelimizi görevlendiriyoruz ama takdir edersiniz ki bu 3 bin personel, 3.200 personel çok ciddi bir rakam, çok daha geniş düşünmek gerekir, çok daha uzun süre kalacağından dolayı, farklı ihtiyaçları olduğundan dolayı bu tür -biraz evvel konuşmamın başında söyledim- hukuki metinler yaparak o personelimizi görevlendirme ihtiyacı duyduk.

Orada Sayın Bakanımızın da dediği gibi, Katar Hükûmetinin ya da Katar polisinin emrine girmeyeceğiz. Bizim bu görevlendirdiğimiz personelin 3 bini Çevik Kuvvet personeli yani sahada fiilî olarak görev yapacak Çevik Kuvvet personeli. Bunun dışında, bir genel koordinatör olacak birinci sınıf -rütbe sıralamasında birinci sınıf, en üst seviyedeki polis amirini ifade eder- bu polis

amirinin şartlarını da koymuşuz “Toplumsal olaylarda, spor müsabakalarında, karşılıklı ilişkilerde, koordinasyonda üst düzey bilgi birikimi deneyimi olan bir birinci sınıf emniyet müdürü.” diye tabir ediyor. Yani oraya göndereceğimiz kişi Katar hükûmetiyle, Katar polisiyle öncelikle muhatap olacak. Yani Katarlı herhangi bir polisin bizdeki herhangi bir birimdeki polise “Sen şunu yap, bunu yap.” gibi bir emir vermesi söz konusu değil. Zaten protokolde belirlenen, bize hangi görev tanımlaması yapıldıysa o görevler konusunda birinci sınıf koordinatör... Ha, belki farklı illerde, farklı maçlarda, farklı zamanlarda olabilir, belki birinci sınıf koordinatöre yetişmekte sıkıntı olabilir amacıyla bunun altına da yine, aynı kapasitede, aynı yetenekte 20 danışman görevlendireceğimiz farklı birimlerden farklı kapasiteleri olan. Yine, bu da emniyet müdürü rütbesinde olacak yani polis memuru ya da emniyet amiri yani üst düzeyde; üst düzey yöneticilik vasfına sahip 20 personel daha görevlendireceğiz. Dolayısıyla bu koordinasyonda gelişen şartlara göre -orada yapılacak görevlerle ilgili ne yapılması gerektiği, sorunlarla karşılaşıldığında nasıl çözüm üretilceği- bu birinci sınıf emniyet müdürü ve yine, onun altında, emniyet müdürü rütbesinde 20 danışman arkadaşımız görev yapacak

Hukuk konusunda yine, Sayın Bakanımız sordu, farklı bir şey sorulursa ona da cevap veririz. Görev süresinin beş yıl yapılması konusunda bizim görevimiz... Hangi personelimizin bomba uzmanı, çevik kuvvet olacağıyla, danışmanların müsabakalarının ne zaman başlayacağından, kaç gün evvel gideceğiyle ilgili zaman planlamamız var. Turnuvalar bittikten sonra bizim personelimiz gelecektir. Beş yıl süreyle görevli onayı alınmasının sebebini muhtemelen -ben, kendi kişisel yorumumu yapıyorum- bundan sonra olabilecek ilişkilerimizde, bundan sonra yapılacak faaliyetlerde, bundan sonra polisiye bilgi alışverişinde elimizde böyle bir mutabakat metninden sonra daha kolay ilişkilerde bulunabiliriz, bilgi alışverişinde bulunabiliriz amacıyla yapıldığını değerlendiriyorum. Ama turnuva bitiminde...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Beş yılın gerekçesinden öyle bir şeyi siz bilmiyorsunuz, sizin dışınızda bir değerlendirme, “muhtemelen” dediğinize göre.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Öyle değerlendiriyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Utku Bey, bir sorunuz varsa söz alıp sorabilirsiniz.

Evet, Erhan Bey, siz de yavaş yavaş toparlarsanız sevinirim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Ama gönderilen personelimizin görevi turnuvalar bittikten sonra sona erecek. Bu şu anlama geliyor; örneğin, bizde maç görevi -Türkiye için söylüyorum- maç öncesinde başlar. B ilinde maç varsa maç öncesinde A ilinden seyircilerin yola çıkıp B iline gitmesiyle beraber bizim maç tedbirlerimiz başlar. O ilden gelecek kişilerin güzergâhta güvenlikleri, daha sonra eğer maça gelmeden evvel belli bir alanda konaklayacak ihtiyaçları varsa oradaki güvenlik önlemlerinin alınması, maça gelmesi, maç sırasında tribünlerde yer alması, rakip takım ve yerel takımın, ev sahibi takımın tribünler arasındaki güvenliğinin sağlanması, eğer tribünler yetersizse futbol sahası dışında başka bir alanda maç seyredilecekse o alanın güvenliği... Daha sonra, maç bittikten sonra da hem ev sahibi takımın hem de misafir takımın yine güvenli şekilde ikametlerine, evlerine ya da şehirden ayrılmasına, kendi illerine gidene kadar devam eder bu süreç. Yani sadece maç oynanan takımda, futbol sahasında alınan tedbirler anlamında değerlendirmemek lazım. Bu turnuvadaki bununla ilgili etkinlikler, faaliyetler bitene kadar devam edeceğini burada söyleyebilirim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, Erhan Bey, biraz hızlı toparlarsak sevinirim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Tabii.

Maç sırasında güvenlik önlemleri sadece Türk polis teşkilatınca değil, Katar polis teşkilatınca, özel güvenlik teşkilatınca da alınacaktır. Diğer maçların riskine göre, yerlerine göre Katar ülkesinin ne kadar personel görevlendirdiğiyle -ya da kendi ne kadar personeliyle- ilgili bir bilgim yok ama bize

verilen görevlerle ilgili nerede, ne yapmamız gerektiğini bildirecek, biz oralarda görev yapacağız ve bizim polisimizin dışında özel personel de görevlendirecek. Bu tür organizasyonlarda uluslararası çağrı yapılması diye bir şey söz konusu değil, mevzuatta maç yapılacak ülkenin güvenlik alması söz konusu. Dolayısıyla FIFA bu organizasyonu Katar'a verdiği için Katar'da güvenliğin nasıl alınacağına kendi ülkesi karar verir. Katar'ın da, işte, maçta alınacak birtakım önlemler konusunda ülkemizden aldığı yardım taleplerini yerine getirmek için biz de orada bulunuyoruz.

Bazı suçların oradaki rücusuyla ilgili Sayın Vekilimize... Örnek veriyorum, herhangi bir polis trafik kazasında eğer kusurluysa meydana gelen kazadan kusuru polis memuruna rücu ettiriliyor. Eğer bir personelin kusuru varsa, kusur da bizim tarafımızdan tespit edilmişse ya da adli makamlar, mahkemeler tarafından tespit edilmişse onlardan rücu edilme sistemi hukuk sistemi içerisinde devam etmektedir.

Dil sorununu zaten Sayın Bakanım da söyledi.

Arz ederim, soru olursa tekrar yanıtlarım Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum Erhan Bey.

Yunus Emre Bey, bir söz talebiniz var, herhâlde kısa olacaktır diye tahmin ediyorum.

Buyurun.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim açıklamalar için, değerli açıklamalar dinledik.

Ancak aslında işin özüyle ilgili ortaya çıkan manzara -yine, aynı noktayı belirtmek istiyorum- bu konuyla ilgili sorunları, mahzurları ortadan kaldırmıyor. Yani Katar'da oluşacak emniyet ortamına bizim bir katkımız yok; sizin de bahsettiğiniz gibi saldırıları caydırma, onlar hakkında bilgi toplama, orayı emniyetli bir mekân hâline getirmeyle ilgili hiçbir katkımız yok ama tehditlere açık konumdayız ve oradaki güvenlik görevlilerimizin işlevi -az önce ifade ettiğiniz gibi- sahada bulunan güvenlik personeli durumundan ibaret. Bunun için niye bu kadar sayıda polis gönderiyoruz? Ve, yine, sizin sözlerinizle; “Katar’ın ne kadar personel görevlendireceği hakkında bilgim yok.” dediniz Sayın Gülveren. Yani bunu da gerçekten yadırgadım, biz bu kadar sayıda personelimizi gönderirken Katar’daki durumla ilgili bilgimizin olmamasını ve bu şartlarda, bu personeli gönderiyor olmamızı, bunu da yadırgadığımı belirtmek isterim. Tabii ki bizim orada başka ülkelerde olduğu gibi diplomatik misyonumuzda Jandarmanın ya da Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili, ilişik personeli vardır, atışe personeli vardır ama takdir edersiniz ki bu kadar büyük bir organizasyonda böyle bir danışma ve iş birliği mekanizması çok yetersiz kalacaktır.

Bütün bunlar düşünüldüğünde gerçekten fevkalade yanlış ve fevkalade mahzurlu bir öneriyle Komisyonumuzun karşı karşıya bulunduğunu tespit etmek durumundayız. Bu ancak şöyle açıklanabilir diye düşünüyorum, o da Sayın Önal’ın açıklamalarında aslında vardı: Çok özel bir siyasi yakınlık yani bunun başka türlü bir izahı yok. Olmayacak bir iş, başka bir ülkeyle kesinlikle yapılamayacak bir iş; sırf özel bir yakınlık var diye bu meselenin gündemimize alındığı anlaşıyor. Türkiye gibi köklü bir devlet geleneği bulunan yani kurumsal birikimi bulunan bir ülkede bu özel yakınlığın da yadırganması gerekir çünkü bu, devletler arası bir yakınlıktan öteye kişiler arası, şahıslar arası bir yakınlığa işaret ediyor. Anlaşıldığı kadarıyla hiçbir hesap kitap yapılmadan şahıslar arasında böyle taahhütlerde bulunulmuş ve bu karar bu şekilde önümüze geliyor. Ben bu gerekçelerle tekrar başta ifade ettiğim gibi karşı oy kullanacağımızı ve Komisyon üyelerimizin de bu noktaları göz önünde bulundurmaları gerektiğini -meselelere siyasi yakınlık, siyasi görüşler- parti aidiyetini aşan bir hassasiyetle bakmamız gerektiğini belirtmek istiyorum.

Sayın Başkana tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Utku Bey, bir söz talebiniz var zannedersem.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben Sayın Bakan Yardımcısı “Geneli böyledir, istisnaları farklıdır.” dedi. Tam da istisna olması gereken metin bu çünkü biz tamamen Katar’ın isteğiyle, onun ricasıyla gidiyoruz; tam da istisnayı sağlamanız gereken yer. Ben Haluk Bey’in bıraktığı yerden devam ediyorum, 1 Martı anlattı yani siz 1 Mart tezkere müzakerelerini yürütmüş Bakanlığın temsilcisisiniz, siyasi atama değilsiniz, Bakanlıktan yetiştiniz. O müzakerelerde -Sayın Haluk Bey söyledi- tabii ki hukuk bölümünde şöyleydi yanılmıyorsam: Amerikan askerleri, buraya gelip geçecek olan askerler kendi hukuklarına tabi olacak, görevlerinin dışında Türk hukukuna tabi olacaktı, bakın. Ama aylarca müzakere edildi, şimdi, aylarca müzakere edildi sırf Türkiye’nin çıkarları korunsun diye. Siz diyorsunuz ki... Bir bankayla bile sözleşme yaparken bu banka beni seviyor diye imza atmazsınız, kendinizi sağlama alacaksınız, banka da alır siz de alırsınız. Katar’la biz iyi olalım, inanın, en az AK PARTİ’li dostlarımız, MHP’li dostlarımız kadar ben de istiyorum çünkü bu ilişkiler Türkiye’nin çıkarına. Ama iyi ilişki olacak diye siz esnek bir sözleşme çıkaramazsınız buradan, buna izin vermeyiz ya da iktidar çıkarır, sorumluluğunu alır.

Elimde bir belge var, sizin de arşivinizde olan bir belge. Katar’a asker gönderme anlaşması bu Komisyondan geçti, bu Meclisten geçti, tamam mı, siz de bunu çok iyi biliyorsunuz, o “istisna” dediğiniz anlaşma. Buradan okuyorum şimdi size. Hukuki konular: “Türkiye Cumhuriyeti aşağıdaki suç durumlarında Türkiye Cumhuriyeti personeli hakkında yargı yetkisini kullanma hakkına sahiptir.” Asker gönderiyoruz, genel ilke Katar’ın yargısına tabi olmak ama “Şu, şu, şu maddelerde ben Türk hukukuna tabi tutarım askerimi.” diyor. Bu, bu Komisyondan geçmiş, bu Genel Kuruldan geçmiş; sizin Bakanlığınız, belki siz müzakere ettiniz. “Türkiye Cumhuriyeti’nin güvenliğine ve mal varlıklarına karşı ya da Türkiye Cumhuriyeti personelinin birinin kendisine ya da mal varlığına karşı işlenen suçlar ya da resmî görevin icrası sırasında yapılan bir eylem sonucu ya da görevin yerine getirilmemesi sonucu -parantez içinde hata, kusur- meydana gelen suçlar, ilgili yargı mercisinin talep etmesi durumunda görev belgesi Türk-Katar komutanlığınca imzalanacaktır.” Yani Türk hukukuna bir istisna sağlanmış.

Bakın, şimdi, biz Katar’ın ev sahipliğindeki bir organizasyonun güvenliğini sağlamak için polisimizi, çevik kuvvetimizi gönderiyoruz -ben de bir kere daha hani askerimize, polisimize yani bizi her zaman gururlandıran görevler için teşekkür ediyorum- ama şu bir paragrafı koyduramıyoruz. Benim bahsettiğim bu işte, hukuki güvence tam değil dediğim. Anlatabiliyor muyum? O yüzden, bunun konulması lazım. Bu zor bir şey değil; istenmemiş, diretilmemiş; onu söylemek istiyorum. O yüzden bu konu bence yani tabii ki imzalanmış bir anlaşma var önümüzde ama eksiktir. Yani siz söylüyorsunuz, eşyanın tabiatı gereği bu kadar detayı görüşmek mümkün olmayabilir.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Utku Bey, tekrara düşmeyelim, lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bu detay değil, inanın, bu detay değil. Bu belki de bu anlaşmanın en asli unsuru. Oradaki bir polislin hukuki güvencesi meselesi. Az önce söylendi, bir İngiliz vatandaşının şeyi nasıl uluslararası skandal oluyorsa ya da büyük olay oluyorsa bir polisimizin başına bir şey gelse... Tabii ki dostlar, “Olmaz.” diyorsunuz ama bunun güvencesi yani hukukta güvence metindir. O yüzden...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Ayrıca, yine, ifade ettiğiniz bir konu vardı; işte, Bakanlığın asla dışlanmadığı vesaire gibi konular. Siz siyasi bir atama değilsiniz yani tabii ki siyasi olarak Bakan Yardımcısı oldunuz ama siz kariyer diplomatsınız. Siz Bakanlığın nasıl değiştiğini en iyi bilenlerden birisiniz; söylersiniz, söylemezsiniz ama yani o toplantıda bir Dışişleri Bakanlığı temsilcisi yok. Ayrıca, yine konuşacağız ama Ukrayna politikasında yani bir öngörüsüzlük var. Neden? Sayın Bakanın -tabii ki Kazakistan önemli ama- o gün Kazakistan’da ne işi var? Yani Sayın Cumhurbaşkanı, AK Parti Genel Başkanı, tabii ki önemli. Mehmet Barlas yazmış: “Yani savaş çıkacağını bilse gider miydi Afrika’ya diye?” Yani öyle bir hava var ki Cumhurbaşkanlığında. “Mümkün değil, çıkmaz, gidelim sefere, ikinci gün döneriz.” Olmaz. Bütün dünya bas bas bağıyor “Savaş geliyor.” diye. Yani doğru, Afrika önemli, buradan anlaşmalar çıkarıyoruz; bekleyecek. Zoom var onun için, hepimiz Zoom’la bağlantıyoruz bir sürü toplantıya, siz de öyle, hepimiz. Yani o yüzden, o toplantıda bir Dışişleri temsilcisi yok.

Başka bir toplantı, -yanılmıyorsam görüntüsünü gördüm, Başkan da vardı- Almanya’yla ilgili bir toplantı, ben orada da Dışişleri Bakanlığı temsilcisi görmedim. Yine, galiba Cumhurbaşkanlığında yapıldı. Yani bu toplantılarda Dışişleri Bakanı... Mesela, Montrö’yü konuşuruz inşallah.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Bakan vardı yahu Utku Bey. Benim olduğum toplantıda Bakan vardı.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Montrö’yü dünyaya kim duyurdu Sayın Büyükelçi? Montrö’yle ilgili Türkiye’nin kararını dünyaya kim duyurdu? Dışişleri Bakanlığı mı duyurdu? İlk duyuran, savaş tanımını yapan? Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı duyurdu. Daha ne diyeyim ben size? Tabii ki onlar da devletin önemli bir birimidir ama

“Dışişleri Bakanlığı dışlanmıyor.” dediniz için söylüyorum.

Bunları ifade etmek istedim, teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet, Fikret Bey, ben sizin söz talebinizi aldım, üyelerden sonra size söz vereceğim.

Mustafa Bey’den sonra Asuman Hanım’a, Asuman Hanım’dan sonra Aydın Bey’e ve ondan sonra da komisyon üyemiz olmayan Fikret Bey’e söz vererek kapatacağım bu bölümü.

Mustafa Bey, buyur.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Sayın Başkanım, ben de çok teşekkür ediyorum. Bakanlık yetkililerimiz de aslında konuyla ilgili çok detaylı bilgiler verdiler. Baktığımız zaman, mesela, 2 devlet arasında yapılan bir anlaşma. Özellikle Bakan Yardımcımız Sedat Bey az önce bunun gerekçelerini tek tek anlattı. Devletler arası bir anlaşma olduğunu özellikle vurguladı. Bizim kendi içimizdeki, kendi aramızdaki ilişkilerin boyutlarından da bahsetti. Tabii, burada, özellikle bir gayret var, gayret şu: Elbette muhalefetin eleştirilerini anlıyoruz, eleştiri olabilir. Muhalefetin yapacağı şey zaten eleştiridir. Son derece doğal ama bir “Katar” kelimesi üzerinden -şimdi nasıl izah edeyim- yani çok gerçekçi olmayan bazı eleştiriler olduğunu düşünüyorum. Bir de meselenin özellikle kişiselleştirilen boyutuyla ilgili konuyu da yadırgadığımı özellikle ifade etmek istiyorum. Bir büyükelçimiz, Sayın Milletvekilimiz Erozan Bey söyledi, az önce Yunus Emre Bey de benzer bir şey söyledi.

Şimdi, Bakan Yardımcımızın ifadeleri son derece açık, uluslararası ilişkilerde bir karşılıklı dayanışma var, dostluk var. Bunun yanında özellikle bunu işte kişisel ilişkidir, bireysel ilişkidir; bu boyuta taşımaya çalışmak aslında eleştiri anlamında biraz haksızlık olduğunu düşünüyorum, çok doğru da olmadığını düşünüyorum. Şimdi, bizim uluslararası alanda her devletle, birbirinden değerli her devletle ilişki kurmamız son derece doğaldır. Batıdan bir devletle kurunca “Tamam, olur.” ama işte, bizim bölgemizden bir devletle ya da yakın coğrafyamızdan bir devletle kurduğumuz zaman -ki

daha önceki Dışişleri Komisyon toplantılarında da benzer şeyler yaşadık- eleştirilerin çok farklı bir boyuta doğru gittiğini maalesef görüyoruz. Sonuçta bu bir uluslararası anlaşma, Emniyet ile Katar Devleti arasında güvenlik anlaşması ve bizim orada vereceğimiz bir hizmetle alakalı bir anlaşma. Allah polisimizi, askerimizi bu tip görevlerde bulunan vatandaşlarımızı korusun. Hiçbir vekilimiz ve hiç kimse oradaki askerimize ya da polisimize bir zarar gelmesini asla istemez; bu, tekrar edildi. Bu kaygıyı hepimiz güdüyoruz ama anlaşmalar da elbette yapılacak, ilişkiler elbette geliştirilecek, Uluslararası alandaki dostluklar daha ileri seviyeye taşınacak. Bunu da böyle bilmek lazım.

Ben, tekrar Bakanlık yetkililerimize verdikleri bilgiler için teşekkür ediyorum. Bu anlaşmanın da hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Evet.

Asuman Hanım, buyurun.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Bir şey söyleyeceğim Sayın Bakanım müsaade olursa.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Peki.

MUSTAFA CANBEY (Balıkesir) – Ya, şimdi, söylemeyecektim ama Utku Bey gazeteci, ben de gazeteci kökenli birisiyim; sabah “tweet”ini gördüm. Ukrayna’yla alakalı bir girişle başlayıp “İlk kez Dışişlerinden Bakan Yardımcısı düzeyinde bir yetkili bugün Mecliste.” diye bir ifadesi var. Yani bakan yardımcılarımız her zaman Meclise geliyorlar, ilk kez de gelmiyorlar. Yani Hükûmetimiz başından itibaren bu süreci yönetiyor, sürekli açıklamalar yapılıyor; İletişim Başkanlığımızdan yapılıyor, Cumhurbaşkanlığı Sözcümüzden yapılıyor, Hükûmet Sözcümüzden yapılıyor, Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından yapılıyor ama bugünkü “tweet”ine baktığımız zaman, işte, “Dünya Ukrayna’yla konuşurken biz bugün işte, Katar’ı konuşuyoruz, Togo’yu konuşuyoruz.” gibi bir “tweet” atılmış yani bu gerçekten çok garip bir yaklaşım tarzı. Yani biz geçtiğimiz hafta -Sayın Başkanımızın da nezaketiyle sağ olsun, bir iletişim kazasından kaynaklanan- bu anlaşmayı zaten görüseydik ama şimdi kalkıp da bugün bu anlaşmayla ilgili, anlaşmanın gündeme alınmasıyla ilgili hem Komisyon Başkanımızı eleştiren hem de Bakanlığımızı eleştiren bu yaklaşımın açıkçası ben çok doğru olmadığını düşünüyorum, hele hele Komisyon toplantısına gelirken böyle bir “tweet”in atılmış olmasını büyük bir talihsizlik olarak değerlendiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Asuman Hanım, buyurun.

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Başkanım, teşekkür ederim.

Ben de Sayın Bakanıma, Bakanlık yetkililerimize verdikleri bilgiler için teşekkür ediyorum.

Ben de aralık ayında Birleşmiş Milletlerin toplantısı için Katar’daydım. Konu da terörle mücadele konusunda ulusal eylem planlarıydı. Aslında Türkiye’yi ilgilendiren bir konu değildi, bölgesel bir toplantıydı ama özellikle Türkiye’nin davet edilmesi, Katar açısından, Katar’ın bizim tecrübelerimize verdiği değerden dolayı atılmış bir adımdı. Ben de bu anlamda Meclis Başkanımızı temsilen o toplantıda yer aldım ve orada bu Dünya Kupası’yla ilgili hazırlık aşaması vardı ve hazırlık maçları da sürüyordu. Hakikaten, özellikle toplantıda Katar’ın, Katar Meclis Başkanımızın, Katar Meclisi Başkan Yardımcısı Hanımefendinin -hakikaten çok takdir ettiğim, temsilen de çok güzel temsil ettiğini düşündüğüm bir hanımefendi- beni birçok komisyon başkanı, bakan olduğu hâlde, Türkiye olarak her seferinde onure etti, toplantıda özellikle benim açıklamalar yapmamı istedi, örnekler vermemi istedi. Hakikaten prestijli ve özel bir durumdu. Ben bu anlamda hakikaten Katar’la olan bütün bu ilişkilerde -ki orada Kazakistan, Tacikistan, Kırgızistan, bütün Türki Cumhuriyetleri, Rusya toplantıdaydılar- Türkiye adına gerçekten gurur duydum ve bütün tecrübeleri, Bakanlıktan aldığımız bilgileri elimden geldikince anlatmaya

çalıştım ve hazırlık aşamasını da gördüm, kupayla ilgili, Dünya Kupası'yla ilgili çok özenerek, hakikaten büyük bir hevesle bir çalışma içindeler ve düşünsenize Birleşmiş Milletlerin bir toplantısında bile Türkiye'yi çağırmak için can atıp her seferinde... Evine davet etti Meclis Başkan Yardımcısı... Yani bu dostluğumuzun, bu arkadaşlığımızın, bu ilişkimizin çok özel ve güzel olduğunu görmek ve böyle güzel zamanlarında bizleri bu işin içinde görmek istemeleri kadar doğal bir şey yok ve gerçekten önemli. Başka bir ülkeyle de yapabilirlerdi bunu yani eminim yapabilirlerdi ama bakın Türkiye'ye olan güven ve tecrübelerine duyulan güven farklı; bunlar önemli şeyler ki dostlarımız bunlar ve güzel anlarında, yapmak istedikleri bu önemli zamanlarında biz onlarla birlikte olacağız, tabii ki olacağız çünkü hakikaten bunu her seferinde ortaya koyan bir ülke Katar. Katar'a olan alerjimiz... Olabilir, yani bu gerçekten anlaşılır bir şey değil ama biz bu ilişkiyi hakikaten karşılıklı devam ettireceğiz.

Özellikle, işte, farklı şekillerde anlatılan şeylere hakikaten itibar etmek istemiyorum, Komisyonuza uygun olmadığını da düşünüyorum. İşte, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü konuşuyor, Dışişleri Bakanlığı... Bunlar hakikaten çok anlamsız, hepsi bir, Cumhurbaşkanlığı sisteminin çok güzel çalışan mekanizmaları. Bu anlamda, eminim gerçekten çok güzel iş çıkaracaktır Emniyet teşkilatımız çünkü her yerde bütün... Müze açmışlar, çok güzel bir müze Sayın Bakanım, o müzeyi gezdirdiler ve eğitimde, birçok alanda Türkiye'yi örnek olarak gösteriyorlar, can atıyorlar yani; bunlar bizim için gurur duyulacak bir şey, hepimiz gurur duyalım bence bunla.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, bu anlaşmayla ilgili iki saattir müzakere ettiğimizi de hatırlatmak isterim, sözlerinizi bu çerçevede artık biraz kısa tutarsanız sevinirim.

Aydın Bey, buyurun.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Biz burada tabii, esas itibarıyla, tüm arkadaşlarımızda, bu olaya itiraz eden tüm arkadaşlarımızda evvelemerde polislerimizin güvenliği konusunun kaygı yarattığı kanaatindeyim yani Katar'la ilişkilerimiz bu konunun ikincil bir çehresi; mühim olan, o 3 bin küsur vatandaşımızın, polisimizin güvenliği.

Şimdi, ben yani uzun konuşmak istemediğim için bunlara değinmedim, toplantımızı uzatmamak için ama 2018 Fransa Dünya Kupası sırasında yaşananları biliyoruz hepimiz. Şimdi, Fransa herhangi bir ülke değil, Avrupa'da emniyeti, güvenlik kuvvetleri en güçlü olan ülkelerden biri. INTERPOL Fransa'da, EUROPOL'le müthiş bağlantıları var. Böyle bir büyük organizasyonda sadece görevlendirilmiş personel güvenliğini sağlamaz, o ülkenin altyapısı sağlar, o ülkenin güvenlik altyapısı sağlar ve Fransa'nın hakikaten bu altyapısı da fevkalade kuvvetli bir altyapıdır.

Öte yandan, Fransa...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Aydın Bey, kayıtlarda doğru olması açısından bir düzeltme yapabilir miyim, özür dileyerek?

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Buyurun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Fransa'da Avrupa Futbol Şampiyonası 2016'da yapıldı, 2018 Dünya Futbol Şampiyonası Rusya'da yapıldı.

AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – O zaman özür dilerim. Teşekkür ederim.

Şimdi, Fransa'nın ayrıca bütün Avrupa polisleriyle de irtibatı ve Avrupa Birliği polislerinden çok yararlı destek alma imkânı da vardı. Oysa, şampiyona sırasında karşılaşılan terör eylemleri en sistemli, en düzenli, dünya çapında en fazla can yakan terör eylemlerindendi. Şimdi, Katar'ın böyle bir altyapısı yok. Bu olay herhangi başka bir yakın ülkede, Kosova'da dahi düzenlenseydi aynı kaygıyı taşıyacaktık; bunu özellikle vurgulamak, altını çizmek isterim. Katar'ın böyle bir altyapısı yok.

Genelde dünya kupalarında yani böyle büyük organizasyonlarda güvenlik sahada çok kalabalık bir personel tarafından sağlanıyor. 3 bin personel yetecek mi bir kere bu emniyeti, güvenliği sağlamaya, bu işlevi yerine getirmeye?

İkincisi, Sayın Genel Müdür Yardımcısına soruyorum bu soruyu: Altyapı bir yana, sadece sahada diğer ülkeler genelde kaç polis kullandılar bu tür etkinliklerde yani kullandıkları polis sayısı, güvenlik personeli sayısı ne oluyor? Çünkü bana 3 bin yeterli gelmiyor açıkçası. O noktada, Türkiye'den sağlanan, sayısı 3 bin küsur olan personelin yanı sıra, başka ülkelerden de personel gelip takviye edecek mi bu grubu? Bunları öğrenmek istiyorum ve olayın hakikaten bu güvenlik boyutunun yaşadığımız koşullarda fevkalade kritik olduğunu bir daha belirterek teşekkür ediyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Utku Bey, söz talebiniz var, görüyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bir cümle sadece.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ama bir cümlede tutacağım sizi, lütfen çünkü ben de daha sonra bir şeyler söyleyeceğim.

Buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Değerli meslektaşım Mustafa Bey'in görüşlerine tabii ki saygı duyuyorum ama şunu izah etmek isterim, belki bir yanlış anlaşılma olabilir: Ben Komisyonumuza Bakan ya da yardımcısı gelmiyor demedim, ben bu işgal hareketi başladığı bir haftadır ilk defa Meclisimize Dışişlerinden bir üst düzey yetkili geliyor dedim; aksi varsa -yani üç gün önce gelen, beş gün önce gelen- ben hatamı düzelttim ama gelmedi hatta Cumhuriyet Halk Partisinin ve İYİ Partinin etkisiyle geçen hafta perşembe günü toplanıp biraz konuşulabildi ama bir bilgilendirme, bir Bakanlık seviyesinde yapılmadı; onu anlatmak istedim yoksa tabii ki Komisyonumuza geliyor. Baştaki şeyi de “Bir eleştiri gibi değil de daha ziyade böyle bir şey olabilir mi?” anlamında takdiri de size bırakan şekilde söylemiştim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Evet, Fikret Bey, son söz, hızlıca lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, buradaki konuşmalarımızın gerekçesi Katar'a bir alerjimiz olmasından dolayı falan değil. Sonuç itibarıyla, Katar bizim için herhangi bir ülke, Almanya, İsviçre neyse Katar da budur; konuşmalarımızın gerekçesi millî hassasiyetlerimizden dolayıdır yani o polisler Türk milletine hizmet etmek için yetiştirilmişlerdir, Katar milletine hizmet etmek için değil. Elbette uluslararası çerçevede konuşulabilir ama...

Şimdi, Sayın Genel Müdür Yardımcım şunu sormak istiyorum: Toplam kaç kişi görev alacak ve 3.251 rakamı gerçekten yüksek, bu rakamı kim tespit etti, Katar mı istedi, biz mi söyledik bu rakamı; bu, bence önemli. Yani ben bir milletvekili olarak şöyle bir cevap almak istiyorum sizden: “Bu

organizasyonda toplam 20 bin güvenlik görevlisi olacak, 15 bini Katar'dan, 3.200'ü de Türkiye'den." Lütfen bunu söyleyin bize, bakın, bunu gerekçelendirmediniz. Neden 3.200? Çok fazla bir rakam. Neden 250 değil? Bunu bilmek istiyoruz, bir milletvekili olarak ben bunu bilmek istiyorum.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Cevap için bürokrat arkadaşlarımıza geçmeden önce Gençlik ve Spor Bakanlığı yapmış olmanın da bilgisiyle bir iki cümle ben eklemek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu uluslararası organizasyonların -çünkü muhalefetteki arkadaşlardan birçok soru oldu- birçok boyutları var, güvenlikle alakalı uluslararası boyutu var, bunlar için yapılan özel anlaşmalar var "regülatör" diye tabir edebileceğimiz üst federasyonların yani bu durumda işte bu görüştüğümüz anlaşmadaki konuyla alakalı olarak Dünya Kupası'yla alakalı olarak FIFA ama işte biraz evvel Aydın Bey'in dile getirdiği Euro 2016'da da UEFA. Şimdi, bunlar futbolla alakalı olan şeyler; Formula 1'de FIA, diğer organizasyonlarda diğer federasyonlar. Bunların devletlerle, hükümetlerle yaptıkları özel anlaşmalar vardır; şimdi bunları burada açıp da sabaha kadar uzatacak değilim konuyu ama her gittikleri, ev sahibi olarak bulundukları ülkelerle özel hukukta, hatta bazıları özel hukuk kurallarına göre, uluslararası kurallara göre anlaşmalar yaparlar. Emniyet teşkilatımızın da Türkiye'deki maçlarla alakalı yani futbol maçı olması hasebiyle bu konunun tabii, il kurulları vardır, ona zaten bir noktada Erhan Bey atıfta bulundu; ön, arka hazırlıkları var. Bu detaylar üzerine evet, tabii ki 3.200 Türk polisiyle bütün güvenlik sağlanmayacaktır yani bu mümkün değil zaten. Genel bir yapının içerisindeki bir parçası olacaktır bu ama onun detaylı şeyini tabii ki bilmiyorum. Ama Utku Bey'in "tweet"ini ben de gördüm. Açıkçası üzüldüm ama biraz evvel yaptığı açıklamadan dolayı birazcık, şöyle diyeyim, biraz daha az üzülmeye doğru kaydım ama Utku Bey, bakın, bu Rusya'nın Ukrayna'yla alakalı olan bizim kabul edilemez gördüğümüz ve işgal noktasında algıladığımız harekâtı başladığı esnada biz sizinle beraber Paris'teydik, bir uluslararası toplantıya katılıyorduk, toplantının mahiyeti de bu girişim yapıldıktan sonra yani daha doğrusu Rusya bu saldırgan tutuma geçtikten sonra değiştirildi, o gece değiştirildi hatırlarsınız şeyleri. Şimdi, öngörüyle ilgili birtakım kurallar dile getirildi yani Almanya istihbarat teşkilatının başı Kiev'de yakalandı, Rusya'nın işgal hareketine Almanya'dan gelen... Basına yansıyan bilgilerden ben de paylaşıyorum. Almanya'dan, kendisini oradan çıkartıp Almanya'ya döndürmek için gelen Alman özel kuvvetleriyle döndü iki günde Almanya'ya, bu adam istihbarat teşkilatı başkanı yani istihbari anlamdaki çalışmayı, Almanya açısından söylüyorum Türkiye açısından söyleyemiyorum. -haberlere yansıdığı için- herhâlde o daha iyi düşünür, bilir diye ama orada yakalandı.

Gündemimizle alakalı konuya gelince, bakın, bu anlaşma iki hafta kadar önce görüşülüp bitirilmiş olacaktı Komisyonumuz açısından. Fakat muhalefet partisi milletvekillerimizin de dile getirdiği, dikkatimize getirdiği, bizim de gördüğümüz bir iletişim kazasından kaynaklanan -İçişleri Bakanlığımızın bugün de en üst seviyede burada temsil edilmek için geldiklerinden dolayı teşekkür ediyorum uyarımızı dikkate alarak, Komisyon üyelerimiz de bu noktada düşüncelerini dile getirdiler- bu anlamda bir kazamız oldu ve biz bugüne, ilk yapacağımız toplantıya bırakma konusunda karar aldık. Bu toplantının duyurusunu yaparken henüz Rusya'nın herhangi bir şekilde bir işgal hareketi, bir saldırı durumunda bir durumu yok idi, ona göre de dar kapsamlı bir gündem belirledik Yurtdışı Türkler Başkanlığının da bir sunumunu almak istedik, buna göre bir gündem belirlendi fakat şimdi Twitter üzerine gündemimizi koyup yanına da veya üstüne altına yazdığınız yazıyla benim kanaatimce Komisyonumuza karşı bir haksızlık yapmış oluyorsunuz. Neden? Dışişleri Bakanlığımızın belki de en kıdemli diplomatlarından olan... Bu arada atanmış bir kişinin siyasi atama, bürokratik atama gibi bir şeyi atamadır. Ben de Türkiye Cumhuriyeti devletin bakanlığını yaptım, ben de atamayla göreve

getirdiğim altımdaki görev yapan memurlarıma, personeliime atamayı yaptıktan sonra onların bir siyasi atama mıdır, başka türlü... Öyle bir şey yok, atamadır o, görev almıştır, görevin sorumluluğunu almıştır. O işi teknik olarak ayrı koyuyorum ama Sedat Bey burada, kendisi detaylı bir şekilde Katar'la ilgili ve bu anlaşmayla ilgili bilgiler verdi. Tabii ki gündemle de ilgili her türlü konuyu kendisine sorabilirsiniz, kendisi de bu anlamda bilgisi dâhilinde olan konularla ilgili size mutlaka verebildiği kadar bilgi verecektir ama şimdi, sanki bizim... Ve talihsizlik şurada: Yarın Dışişleri Bakanımız Genel Kurulu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurulunu bilgilendirmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geliyor yani dolayısıyla, ben açıkçası beklerdim ki bu tip bir şeyi bir sosyal medya platformunda dile getirmektense tabii ki burada bir eleştiriyi dile getirebilirsiniz, bu, doğaldır ama bunu yapmaktansa burada söyleseydiniz daha uygun olurdu diye şahsi düşüncemdir. Takdir yine bu noktada sizin ve bütün milletimizindir.

Bunu kayda geçirdikten sonra Sedat Bey ve Erhan Bey çok kısa kısa özellikle rica ediyorum, iki saat on beş dakika oldu bu anlaşmayla ilgili. Genel Kurul da başladı biliyorsunuz, Genel Kurulda da önemli bir gündemimiz var çünkü bir milletvekilinin dokunulmazlıkla ilgili raporu görüşülecek. Dolayısıyla sizden çok kısa kısa, böyle birer ikişer dakika içerisinde cevapları alıp bu turu kapatmak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkanım, çok teşekkürler.

Ben sadece bir şey söyleyip Erhan Bey'e sözü vermek istiyorum.

Bu müzakere konusu, Dışişleri Bakanlığı olarak yani biz müzakerelerde, herhangi bir müzakerede, spesifik bir müzakerede ya da genel olarak yani burada millî çıkarımızı gerektiği şekilde gözetmediğimiz gibi bir görüş beyan edildi, bu tamamen yanlış yani biz var gücümüzle dilimizin, aklımızın yettiği ölçüde, kendi imkânlarımızı, kapasitemizi dikkate alarak her bir durumda millî çıkarlarımızı en üst düzeyde temsil etmeye çalışıyoruz fakat şunu bilmek gerekir: Diploması, tanım gereği bir uzlaşma egzersizidir ve uzlaşma yapabilmek için her istediğinizi, her zaman istediğiniz şekilde sonuca bağlayamazsınız, bir uzlaşma olduğunda, karşı tarafın da memnun olacağı unsurlar olur. Bunu en iyi buradaki ağabeylerimiz bilir. Bunu da müzakereden bahsederken dikkate almak lazım. Söylediğim gibi istisnai bir durumdan bahsettim, sanki genel şey buymuş gibi bir şey anlamamak gerekir.

Bir de dediğim gibi şunu da söylemek lazım: Ben çok sık gelemiyorum, bu arada onu da dikkatinize getireyim, çok faydalı ve yararlı bir görüşme oluyor burada. Biz Bakanlık olarak bundan çok faydalandık yani bizi destekleyen görüşler kadar belki daha fazla bizi eleştiren, farklı bir vizyon getiren görüşlerden faydalanacağız. Bunu da uygulamada da dikkate alacağız. Bu görüşler için de teşekkür ederiz.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Erhan Bey, sizden de çok kısa rica ediyorum.

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkanım, uygun görürseniz, ben soruları toparlayarak cevap vereceğim, kısa olması açısından.

Katar Devleti'nin bu önlemlerle ilgili görevlendirdiği sayıyı biliyoruz; yaklaşık 10 bin polis, 6 bin jandarma, 10 bin civarında da asker; kara, hava, denizde bu faaliyetler için görevlendirdiği şeyler. Bizim görevlendirdiğimiz 3 bin.

Diğer vekilimizin de 3 bin rakamı konusunda sormuş olduğuna da beraber cevap vereyim. Şimdi, maçlardan evvel -ben, biraz evvel konuşmamda söyledim- bir risk analizi yapılır, bu risk analizinde maçın hangi ilde olacağı, hangi takımlar arasında olacağı, o takımlar arasında daha evvelden meydana

gelen bir kavga, gürültü olup olmaması, o takımlar arasında rekabet; mesela, Ceyda Vekilimiz bilir, İzmir’de Karşıyaka ile Göztepe maçları arasında puan durumu, şampiyonlukları ne olursa olsun bir rekabet vardır yani bunun kavga, gürültü olma potansiyeli yüzde 51’dir, 51 üstü. Bunda mutlaka ekstra bir önlem almak zorundasınız ya da ligin ilk maçlarında önemsizdir sıradan iki takımın şeyleri ama son maçlarda örneğin, Trabzonspor’un örnek veriyorum, üç büyüklerle yapacağı...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Aman Erhan Bey, şehir ismi vermeden konuşalım.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Hayır, doğru, özür dilerim yani farklı rekabeti olan takımların oynayacakları maçlarla, puan durumuna göre, finallere, kupa, son kupa maçıyla olacakları duruma göre farklılaştırabilir. Dolayısıyla bu 3 bin rakamının belirlenmesi, mesela, Türkiye’deki önemli 2 ezeli rakibin mücadelesinde 2 bin, 3 bin, 4 bin civarında polis görevlendirmesi olağandır. Bu, bir anda ilk maçtan itibaren görevlendirilecek de bir şey değil, maçların yapılacak analizlerine göre, risk analizine göre, önem sırasına göre, belki en son maçtaki seyirci kapasitesi çok yüksek olacak, belki kavga, gürültü ya da toplumsal olaylar farklı şeylere evrilebilecek anlamında, bizim karşılıklı mutabakatla belirlediğimiz yani bizden talep edilmiş bir şey değil, oturup karşılıklı, bizim personellerimizin karşılıklı fikir teatisinden sonra belirlenen rakamdır bu rakamlar. Dolayısıyla bu rakamların da olması bizim karşılıklı ilişkimizin sonucunda karar verilmiş bir şeydir, aynı anda kullanılmayacaktır, dinlendirilecektir ya da farklı yerlere değerlendirecektir ve son olarak da yine güvenlik konusunda, tabii ki görev aldığımız alanda biz kendi personelimizin, araç gerecimizin güvenliğini alıyoruz. Örnek veriyorum, bir araç boş bırakılıp herkes gitmez, işte, aracın başına 2 polis görevlendirirsiniz ya da tribünde belirli bir yerde görev alacaksınız size karşı gelecek tehditlerin riskini de alırsınız, görevlendirirsiniz ama ülke olarak görevlendirme şu an için bizim kendimizin de Katar ülkesi için değerlendirilen bir risk kategorisinde değil, olduğu takdirde mutlaka bunlarla ilgili önlemler alınacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Peki, teşekkür ediyorum.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE KATAR DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
BÜYÜK ÇAPLI ORGANİZASYONLARIN YERİNE GETİRİLMESİNDE İŞ BİRLİĞİ
KONULU NİYET MEKTUBUNUN UYGULANMASINA İLİŞKİN PROTOKOLÜN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 7 Aralık 2021 tarihinde Doha’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Büyük Çaplı Organizasyonların Yerine Getirilmesinde İş Birliği Konulu Niyet Mektubunun Uygulanmasına İlişkin Protokol”ün onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınızı sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışışleri Komisyonu Başkanlığına

“2/4098 esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon Raporu hakkında Karabük Milletvekili Niyazi Güneş, Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak, Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey’in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.”

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışışleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon Raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 3 Mart 2022 Perşembe günü saat 17.00’ye kadar muhalefet şerhlerini iletmelerini rica ediyorum.

İçişleri Bakanlığı temsilcilerimize teşekkür ediyoruz.

Gündemin 2’nci maddesine geçiyoruz.

2.-Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/3883) (***)

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi, 2/3883 esas numaralı Kanun Teklifi 18 Ekim 2021 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve 19 Ekim 2021 tarihinde Komisyonumuza havale edilmiştir.

Şimdi, yine, sözü ilk önce Dışışleri Bakanlığı temsilcisine vermek istiyorum; Sedat Bey buyurun.

Herkes yoruldu, herhâlde bir iki cümleyle bu işi toparlarız diye düşünüyorum.

DIŞİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI BÜYÜKELÇİ SEDAT ÖNAL – Sayın Başkan, çok teşekkürler.

Kısaca, bu konuda da bilgi sunmak istiyorum. Öncelikle Togo’yla imzaladığımız bu anlaşma, adından da anlaşılacağı üzere, ticaret ve ekonomik iş birliği anlaşması, bu ülkeyle ticari ve ekonomik ilişkilerimizi teşvik etmek, buna boyut kazandırmak amacıyla imzaladığımız bir anlaşma. Tabii, belki kısaca bunun bir çerçevesini çizmekte fayda var. Bildiğiniz gibi, Afrika’ya açılım politikamız çerçevesinde, bu kıtadaki hemen hemen her bir ülkeyle diplomatik ilişki kurduk ve orada faal hâle geçen büyükelçiliklerimizin de katkılarıyla bu ülkelerle çeşitli alanlarda -ticaret, ekonomi, siyaset, teknik yardımlaşma gibi- ilişkilerimizi geliştiriyoruz. Bu ülkeyle, Togo’yla da yakın zamanda büyükelçilik açarak diplomatik ilişkilerimize bir boyut kazandırmış durumdayız. Lome Büyükelçiliğimiz 1 Nisan 2021’de faaliyete başladı, Togo da Türkiye’de bir büyükelçilik açma isteğinde, onlar da buna karşılık verecek.

Şimdi, bir kere bu anlaşmanın somut içeriğine baktığımız zaman, belki de en dikkat çekici yanı bir karma ekonomik komisyonu mekanizmasını öngörmesi. Bildiğiniz gibi, özellikle ticari ve ekonomik ilişkilerde ilişkileri kurumsallaştırmak, ortaya çıkan projeleri takip etmek, geliştirmek bakımından, teknik düzeyde ve siyasi düzeyde düzenli olarak bir araya gelmek önemli; bu anlaşmanın içinde de böyle bir madde var. Togo bizim için niye önemli olabilir? Buna baktığımız zaman da şimdi, Batı Afrika’da hem bir ekonomik potansiyel hem bir güvenlik açısından sıkıntı var yani terörizm maalesef, orada da giderek zemin kazanıyor. O bölgenin gerek genel Afrika kıtası bakımından gerek küresel güvenlik, barış ve güvenlik bakımından önemi artmaya başladı. Oradaki her bir ülkeyle biz ilişkilerimizi (***) (2/3883) esas numaralı Kanun Teklifi tutanağa eklidir.

dikkate alırken, şimdi giderek artan ölçüde bu güvenlik boyutunu da dikkate alıyoruz yani özellikle bu ülkelerde güvenlik alanında kapasite eksikliği var yani eğitimidir, donanımdır, elemandır vesaire gibi konularda. Şimdi bu Togo’da da benzer bir ihtiyaç var. Belki de ilişkimizi geliştirdiğimiz zaman önemli potansiyel alanlardan bir tanesi de bu güvenlik kapasite inşaa konusu olacak.

Ülkenin kendi ticari bakımından önemine bakarsak, Batı Afrika’ya âdeta denizden bir giriş noktası, bir kapı olarak da düşünebiliriz. Zaten burada, bölgedeki belki de en derin limana sahip ülke Togo olarak öne çıkıyor. Burada denizcilik alanındaki iş birliği bakımından, balıkçılık olarak, oradan girip kıtanın diğer alanlarına erişim sağlamak bakımından küçük olmasına rağmen önemli bir ülke.

Bir de uluslararası ilişkilerde, bildiğiniz gibi, her bir ülke boyutundan bağımsız olarak çok önemli yani bunlar birey gibi. Bunların her biriyle kurduğumuz ilişkinin genel dış politikamız bakımından sağlayacağı potansiyel bir katma değer var. Bu açıdan, mesela, Birleşmiş Milletlerde bizi ilgilendiren bir davayı savunduğumuzda orada her bir üyenin vereceği oyun önemi var. O açıdan baktığımız zaman da Togo gibi ülkelerle ilişkilerimizi geliştirmek son derece doğru ve de anlamlı, hem de bölgesel ve küresel politikamızın içine de oturuyor ve tamamlıyor. Bu anlaşma ekonomik, ticari ilişkilerimiz bakımından bir çerçeve oluşturuyor. Bu, diğer ülkelere göre daha yeni yeni ilişkimizi geliştirmeye çalıştığımız bir ülke. Başka temel anlaşmaları henüz imzalamadık, belki onun yolunu açacak. İşte karşılıklı yatırımların teşviki, işte çifte vergilendirmeden kaçınılması anlaşması gibi, bildiğiniz gibi, her bir ülkeyle imzalanan, imzalanması gereken birtakım temel anlaşmalar var; onların da önünü açacağına inanıyoruz. Ekonomik ilişkilerimizde zaten belirgin bir ilerleme gözleniyor ticaret rakamlarına da yansıyan. Diğer boyutlarıyla da anlattığım şekilde, güvenlik, savunma sanayi, denizcilik... Bu ülkenin bir de kendi siyasetine baktığımızda da tamamen kalkınma endeksli olarak uluslararası ilişkilerini kurgulayan bir ülke olduğunu görüyoruz. Özellikle tarım hizmetleri alanında gelişmeye çalışıyor. Bizim kapasitemize, bilgi birikimimize baktığımızda da bunlarla paylaşacağımız çok şey var. Dolayısıyla, özetlersek, tamamen yapıcı bir gündem üzerinden gittiğimiz önemli bir ülke.

Komisyonu bilgi olarak ilave bir şey söyleyeyim: Her zaman hep bizim istediğimiz şekilde de tutum almıyor maalesef; özellikle Filistin konusunda İsrail’le daha yakın ilişkileri nedeniyle uluslararası forumlarda kimi zaman olumsuz, daha İsrail yanlısı bir tutum da alabiliyor. Bunlarla angajmanımızın artırmamızın bizi ilgilendiren uluslararası konularda da onların hareket tarzını etkileme kabiliyetimiz bakımından önemli olacağına inanıyoruz.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Evet, Ticaret Bakanlığı temsilcimize sözü vermek istiyorum.

Buyurun.

TİCARET BAKANLIĞI ULUSLARARASI ANLAŞMALAR VE AVRUPA BİRLİĞİ GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ATİLLA BASTIRMACI – Sayın Başkanım, sayın vekiller, Sayın Bakanım; Sayın Bakanımız anlaşmanın çerçevesi ve içeriği konusunda son derece detaylı bilgiler verdi. Esasen içerik olarak bizim bu aşamada ilave edeceğimiz bir husus bulunmuyor. Çok kısaca ticaret verilerimiz hakkında bilgi arz etmek istiyorum: 2021 yılı itibarıyla 146 milyon dolar tutarında bir ticaret hacmimiz var, bunun 119 milyon doları bizim Togo’ya yaptığımız ihracat. Makarna, demir çelik, petrol yağları, çimento ve elektrikli makinalar belli başlı ihraç kalemlerimizi oluşturuyor. İlave bir bilgi olarak Togo dünyada fosfat üretiminde 5’inci sırada yer alıyor. İthalatımızın önemli bir kısmı da esasen fosfat, soya fasulyesi ve diğer yağlı tohumlar.

Sayın Başkanım, benim arz edeceğim hususlar bu kadar, ilave edeceğimiz başka bir husus bulunmuyor.

Sağ olun.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen veya soru sormak isteyen üyemiz?

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Hasan Bey, buyurun.

HASAN TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Katar konusu yaklaşık olarak üç saatimizi aldı.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – İki buçuk.

HASAN TURAN (İstanbul) – Ama Togo’ya ilginin olmadığını görmüş olduk muhalefet tarafından.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ana muhalefet dersek ve HDP dersek daha doğru olur çünkü İYİ Parti temsilcilerinin ikisi de burada.

HASAN TURAN (İstanbul) – Evet, bu tarafı göremediğim için... Özür diliyorum.

Dolayısıyla Türkiye’nin, dünyanın hiçbir ülkesini bir kenarda bırakmadan, önemsiz görmeden, doğudan batıya, güneyden kuzeye her ülkeyle ilişkilerini geliştirmesinden mutlu olduğumu ifade etmek istiyorum.

Özellikle Afrika açılımını önemsiyoruz. Afrika’da gün geçtikçe ülkemizin etki sahasının genişlemesinin, ülkemizin iyi ilişkiler kurmasının, karşılıklı ilişkileri geliştirmesinin, ülkemizin de gelişmesine, ülkemizin daha da güçlenmesine, kalkınmasına katkı sunacağını, o ülkelere de katkı sunacağını düşünüyoruz; daha adil bir dünya için de bunu gerekli buluyoruz çünkü Türkiye’nin sözünün, tesirinin artması dünyanın daha da adil bir geleceğe doğru yürümesi için elzemdir diye düşünüyoruz.

Ülkeler arası ilişkilerin -biraz önce Katar’da Sayın Bakan Yardımcımız da ifade etti- sadece bu 2 ülkeyle sınırlı olmadığını da düşünüyoruz. Ülkelerle kurduğumuz ilişkiler, başka ülkelerle kuracağımız ilişkilerin de köprü vazifesini görmüş oluyorlar, dünyadaki birçok sorunun çözümünde paydaş ülkeniz hâline geliyorlar. Bu önemlidir.

Katar meselesi kenarda kaldı, tekrar konuyu açmak için söylemiyorum ancak, işte, biraz önce... Başta Filistin olmak üzere bölgedeki birçok kriz noktalarında birlikte hareket ettiğiniz bir ülke hâline geliyor. Ne oluyor, bunun temelinde ne var? Güven duyulan bir ilişki. Siz yola çıkarken kimle çıkarsınız? Güven duyduğunuz dostunuzla çıkarsınız. Dolayısıyla dostların sayısını arttırmak lazım. Bu anlamda, bu kurduğumuz ilişkilerin hiçbiri ülkemizin aleyhine değil, hepsi lehine ama hiçbir ülkeye karşı rezerv koymamak, alerji duymamak önceliğimiz olmalıdır. Bizim yüzümüz hem batıya dönüktür hem doğuya dönüktür hem kuzeye hem güneye, herkese dönüktür. Ülkemize, milletimize katkı sunduktan sonra millî çıkarlarımıza uygun olduktan sonra biz herkesle iş birliği kurarız, yaparız, hiç kimseye karşı özel bir defansımız, başkasına karşı da özel bir sempatimiz yok, tek milletimize ve ülkemize var.

Ben saygılar sunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen? Yok.

Dolayısıyla teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin 1’inci maddesini okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE TOGO CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA TİCARİ VE EKONOMİK İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ
UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (I) 2 Haziran 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Togo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari ve Ekonomik İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teklifin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel sözcülerle ilgili önergeyi okutuyorum:

Dışişleri Komisyonu Başkanlığına

(2/3883) esas numaralı Kanun Teklifi’nin Komisyon raporu hakkında Bursa Milletvekili Atilla Ödünç, İstanbul Milletvekili Zafer Sırakaya, Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey, Karabük Milletvekili Niyazi Güneş’in özel sözcüler olarak atanmasını teklif ederim.

Akif Çağatay Kılıç

İstanbul

Dışişleri Komisyonu Başkanı

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyon raporuna muhalefet şerhi koymak isteyen üyelerimiz varsa 3 Mart 2022 Perşembe günü saat on yediye kadar muhalefet şerhlerini iletmeleri gerekmektedir.

Evet, değerli arkadaşlar, gündemimizin bu kadar uzamasından sonra... Yani, ben, açıkçası, bu saatte brifingle beraber bitirmiş olmayı hedefliyorum idim.

Şimdi, Yurtdışı Türkler Başkanlığından Değerli Başkanımız Abdullah Eren Bey burada. Biraz evvel bana ilettiği bir şey oldu. Ben bir söz vereyim, söylemek istediğiniz bir konu vardı, onu siz bir paylaşın Komisyonumuzla, ondan sonra ben tekrar şey yapacağım.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren’in, sunumunu başka bir vakitte yapabileceğine ilişkin açıklaması

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANI ABDULLAH EREN – Sayın Başkanım, Dışişleri Komisyonumuzun çok kıymetli üyeleri, kıymetli milletvekilleri; tabii hem uzadı hem de herhâlde Genel Kurulda da başka bir gündem var. Dışişleri Komisyonumuz ne zaman uygun görürse, Meclisimizin bu kıymetli Komisyonu ne zaman davet eder, talimat verirse ben ikinci bir programa da gelebilirim. Dolayısıyla, bugün hem yoruldu milletvekillerimiz... Benim için de güzel bir

tecrübe olmuş oldu. Bizim sunumumuz, hazırlığımız her zaman var. Zaten buradaki vekillerimizle de hep görüşüyoruz. Siz başka bir vakit uygun görürseniz... Ben şimdi de hazırım ama daha rahat, sizlerin daha dinç olduğu bir vakitte sunum yapmak da isterim.

Yurtdışı Türkler Başkanlığı olarak da bizi düşünüp davet ettiğiniz için teşekkür ediyoruz.

Son olarak, Togo'yla bitirildiği için ben de Togo'yla alakalı bir bilgi vereyim: Togo'dan da Türkiye bursları kapsamında 30'dan fazla öğrencimiz var devletimizin bursuyla okuyan. Bu sene de 280 başvuru aldık Togo'dan. En azından bu bilgiyi vererek kapatmış olayım.

Davetiniz için teşekkür ediyorum.

Tekrar ne zaman dersiniz geliriz efendim.

Çok sağ olun.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Teşekkür ediyorum.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Akif Çağatay Kılıç'ın, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı Abdullah Eren'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Ben de hem anlayışınız hem nezaketiniz için çok teşekkür ediyorum ve şöyle bir öneri yapıyorum. Burada olmayan arkadaşlar adına da konuşuyorum -Komisyon Başkanlığının böyle güzel tarafları var- bir dahaki Komisyon toplantımızın gündemini belirlediğimizde, ilk toplantımızda, inşallah, size gündemde anlaşmaların öncesinde yer vererek Komisyonu sizinle başlatıp, sürenizi de şöyle bir bir saate kadar açıp... Sadece sunumumuz için, ondan sonra soru-cevap, ne kadar isterseniz çünkü gösterilen bu anlayışın ve nezaketin bizim tarafımızdan da cevap bulması gerekir.

Sizi burada beklettik ama sizin için bir tecrübe oldu, aynı şekilde de dile getirdiniz. Bu anlamda, ümit ederim ki bir dahaki toplantımızda sizi dinleyeceğiz.

Tekrar, bu uzamadan ve sizi beklettiğimiz için ben kusura bakmayın diyorum ama Meclis çalışmalarımızda, biliyorsunuz, böyle şeyler olabilir.

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANI ABDULLAH EREN – Komisyon üyelerimize bir hediyemiz vardı Sayın Başkanım, kitaplarımızdan getirdik, onu da dağıttık.

BAŞKAN AKİF ÇAĞATAY KILIÇ – Olur, biz onları, inşallah, Komisyon üyelerimizin makamlarına iletelim.

Tekrar teşekkür ediyorum, ayağımıza sağlık diyorum Abdullah Bey.

Sedat Bey, size de çok teşekkür ediyoruz. Uzun zaman sonra herhâlde Mecliste bulundunuz ama uzun ve bereketli bir gün oldu.

Değerli katılımcılar, sizler tarafından gündeme getirilecek ilave bir husus yok ise Dışişleri Komisyonunun 27'nci Yasama Dönemi Beşinci Yasama Yılı 5'inci Toplantısı'nı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 17.38